Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Aarsskrift

for

1942

Odense Seminariums Elevforening

Stiftet 1908

Aarsskrift

FOR

ODENSE SEMINARIUMS ELEVFORENING

1942

VED BESTYRELSEN

1943

POUL HVIDHJELM'S BOGTRYKKERI
ODENSE

Lykkens Foranderlighed

Bladet i bogen sig vender
let, som man ser,
under veløvede hænder
let som en fjer.

Bladet i skoven sig vender
lettere dog
end for veløvede hænder
bladet i bog.

Bladet i verden sig vender
som lykkespil,
under usynlige hænder
som Gud det vil.

Bladet, som herren det vilde,
vendte sig tit,
når det gik Danemark ilde,
vendte sig blidt.

Grundtvig.

Vor Forening

SAA lægger vi da igen ud med et Aarsskrift. Det er altid med en vis Spænding, at undertegnede Redaktør gaar i Gang med Arbejdet. Mange Spørgsmaal rejser sig, og vigtigst blandt dem er dette: „Hvem af Foreningens mange Medlemmer skal jeg nu i Aar anmode om skriftligt Bidrag til Aarsskriftet?" Lad mig sige med det samme, at jeg har mødt megen Elskværdighed og Imødekommenhed fra „Forfatterne" i min snart lange Redaktørtid, og jeg føler ogsaa i Aar Trang til at bringe hver især af indeværende Aarsskrifts Bidragydere min hjerteligste Tak for Velvilje og for lødigt Arbejde. Den opmærksomme Læser vil se, at jeg har henvendt mig baade til de ældre og til de yngre Aargange med Anmodning om Manuskripter. Baade den afklarede og den gærende har faaet Ordet. Endvidere har det været mit Maal gennem nogle af Artiklerne at lade Læserne faa Indblik i Skoleforhold, der er ud over det almindelige. Derved kan der maaske skabes Interesser og Impulser, som kan faa sin Betydning. Jeg lader endvidere den lille Skolepige fra 1850, der nu er over 100 Aar, fortælle om Undervisningen i den gamle Landsbyskole, bl. a. fordi Sammenligning kan give Stof til Eftertanke, eller jeg lader Fader Holberg tale til os gennem min Navnefætter, Lærer Paul Nissens interessante Radioforedrag, der er saa fængslende, fordi det giver os et stærkt Indtryk af Holbergs vidt favnende Aand og — af Udviklingens Langsomhed.

Naar jeg maaske har bredt mig lidt meget ang. Aarsskriftet, saa er det, fordi dette i disse vanskelige Tider er det væsentligste Bindeled mellem alle vi Medlemmer. Det ser nemlig mørkt ud med Hensyn til Sammenkomst i 1943, saa mørkt, at Bestyrelsen med Beklagelse har besluttet at udskyde den Sammenkomst, der, hvis Tiderne havde været normale, skulde have fundet Sted nu til Paaske. Denne Beslutning vil sikkert ogsaa vække Beklagelse hos en Del Medlemmer, maaske mest blandt de yngste Aargange; men hvis man rigtig tænker Sagen

igennem, tror jeg, man vil blive enig med Bestyrelsen. En anden Grund til Udsættelsen er, at Seminariet i 1945 agter at fejre 50-Aaret for dets Oprettelse, og Forstander Alfred Hansen kunde ønske, at de i denne Anledning paatænkte Festligheder kunde falde sammen med Elevforeningens Fest, selv om det for en Gangs Skyld blev lige efter Sommerferien 1945. Ganske vist vil der til den Tid være hengaaet 5 Aar siden sidste Sammenkomst; men det er før sket, og Forholdene taget i Betragtning synes Bestyrelsen altsaa, at det kan forsvares.

Jeg kunde ønske at „snakke" lidt mere med Medlemmerne; men ogsaa en Redaktør maa vide at begrænse sig, og jeg slutter derfor med de bedste Ønsker for vor Forenings Fremtid, en hjertelig Nytaarshilsen til samtlige Medlemmer og en Tak for den Trofasthed, De udviser mod vor Forening, en Trofasthed, der atter i Aar (se Regnskabet), hvor Trangen har været særlig stor, har sat os i Stand til paa forskellig Vis at yde nuværende Seminarieelever Støtte.

Fruens Bøge, i Januar 1943.

Poul Nissen,
Formand og Redaktør.

En Juletale

DER er et Ord, der mere og mere dukker op i Diskussionen herhjemme. Ansvarlige Folk holder det frem for os som noget truende, der skal mane os til at standse en Bevægelse, der vil kunne føre os i Afgrunden. Det er Ordet *Inflation.* Det betyder Oppustning eller Overfyldning. Det, der overfylder vort økonomiske Liv, er — saa underligt det kan lyde for en fattig Seminarist — Betalingsmidlerne. Det er Pengerigeligheden i Forhold til de Goder, der kan købes, og som vi er nødt til at erhverve for at kunne leve. Følgen af denne Rigelighed paa Papirspenge er, at Goderne, som vi vil erhverve, og som der gaar stærkt Svind i, efterhaanden stiger i Pris, og de, der kun raader over faa Pengeværdier, kan ikke skaffe sig det nødvendige, hvis det da ikke lykkes dem at faa deres Indtægter sat op. Herved forøges Pengerigeligheden og dermed Efterspørgselen efter Varer. Priserne stiger yderligere, og Inflationen vokser mere og mere. Det er „den onde Cirkel", fordi Værdierne, hvormed vi skal betale Goderne, gaar nedad i Anseelse. Hvor galt det kan gaa, saa vi i Tyskland efter den sidste Verdenskrig, hvor Betalingsmidlernes Værdi og Købekraft sank mere og mere til Ulykke for dem, der skulde bruge dem til at erhverve det, de skulde leve for. Naar Inflationen sætter ind, Betalingsmidlernes Værdiforringelse, saa er den økonomiske Undergang truende nær.

Denne Inflation er det, vi skal undgaa herhjemme, og som kloge Hoveder af al Magt søger at finde Udveje imod. Da det eneste helt rationelle for Tiden ikke kan gøres, maa man gribe til andre Midler: Rationering af livsnødvenlige Varer, Løn- og Prisstop og Kamp mod „de ledige Penge" ved „Nedkuling", „Sterilisering" o. l.

Men der er andre Værdier — paa det aandelige Livs Omraade — som det er af lige saa afgørende Betydning at holde oppe i en Krisetid, fordi det er dem, der kræves af os, for at vi kan opnaa de aandelige Livsgoder, vi ikke kan undvære: Tryghed og Sindets Balance og Harmoni.

De Værdier, der her er vort Betalingsmiddel, det, vi maa yde, er Retskaffenhed, Nøjsomhed, Ærlighed, Arbejdsvilje, Flid, Orden og Sanddruhed, kort sagt alle de moralske Kvaliteter, som vi kalder *de gamle Dyder.* Gamle er de, det er sandt, men ikke i Betydningen: forældede. De er gamle, fordi Mennesker ikke kan undvære dem, og ethvert Slægtled maa tage dem i Arv fra det foregaa-

ende. Hvis vi paa disse Punkter giver efter og indfører værdifattige Erstatninger, som det er altfor let at præstere, saa udhules vi indvendig fra, saa er vi ogsaa der inde i „den onde Cirkel". Det, som kan og skal gøres for at undgaa den aandelige Inflation, er at holde Værdierne fast ved deres gamle Standard, hvor svært det maaske end kan være, naar man ser, hvordan „andre gør". Den, som vil Maalet: et harmonisk Menneske egnet til at gaa ud som Opdrager for Børn og unge, maa ogsaa ville Midlerne: at holde Værdierne i Ære. Lad det være mit første Juleønske for Dem, at De ikke vil være med til, at Værdierne forfalskes og nedsættes, og at de gamle Dyder: Flid, Orden, Redelighed og Sandfærdighed bevares i Værdi.

Det, der mere end noget andet kan standse „den onde Cirkel", er, at ægte Værdier føres til. Det er det, vi alle venter paa i det materielle Liv, naar engang Krig og Galskab hører op, at Grænserne og Indsnævringen ophører, saa vi ikke længere skal klare os selv, og de ægte og værdifulde Varer igen kan strømme ind.

Det, der paa lignende Vis kan redde det aandelige Liv fra Skibbrud, er, at Værdier og Kræfter føres til udefra, og det er jo netop Julens store og glade Budskab, at „netop som Jord ej mer kan raade, kommer et Frelsens Lysvæld af Naade", og det vidunderlige er, at her faar vi det som en Gave, blot vi selv vil bryde Indsnævringen og bare lukke op „Velsignelsen da strømmer ned i Skybrud til Guds Menighed". Derved naar vi frem til det, som er Livets Maal: Fred i Sindet og god Vilje mellem Mennesker.

Det skal være mit andet og store Juleønske for os alle, at Grænserne maa brydes, saa Værdierne fra det høje kan strømme ind og bryde „den onde Cirkel".

Gud ske Lov for Julen, der er det eneste, som virkelig kan hjælpe os Mennesker i den Kamp, vi staar i. Lad os gaa ind i det nye Aar med de to Ting levende i os:

Først: Vor personlige Stræben for, at den Indsats, vi kan gøre for Værdiernes Opretholdelse, altid er brændende i vort Sind.

Dertil: Sindet aabent mod det høje, hvorfra det skal komme, som har Magt at redde os fra Undergangen.

Ja! gid det nye Aar maa blive, som vi sang om det i Seminariets traditionelle Julesang: „Arbejdets Aar under Julens Himmel". Glædelig Jul.

— — —

Med ovenstaaende Juletale fra Julen paa O. S. 1942 sender jeg Elevforeningens Medlemmer en hjertelig Hilsen og de varmeste Ønsker om et godt og lykkeligt Nytaar, som maa bringe Freden tilbage til den forpinte Verden, og hvad mere er: en god Fred. Den Gerning, vi Lærere gerne vil gøre, staar i den mest grelle Modsætning til det, der er stærkest fremme nu. Den Tid, vi længes efter, er den, hvor Opbygningen sker. At være med til at forme de Sind, for hvem det at bygge op og se noget smukt og harmonisk vokse frem er Livets Lyst, det er en lykkelig Gerning. Som aldrig før vil der være Brug for vor Indsats: at oplære og opdrage en dygtig, varmhjertet og retsindig Ungdom, der i sine Medmennesker ikke vil se Fjender, men Medarbejdere.

Lykke til Arbejdet, enten det som nu har Modvind, eller naar Vinden bliver os god.

Tak for alle de venlige Hilsener, som har glædet og opmuntret mig under og efter min lange Sygdom i den forløbne Sommer. Mine Tanker opsøger tit gamle O.S.-Elever paa deres Poster ude i „Arbejdets Front" med Ønsket om, at de maa have oplevet noget lykkeligt og glædeligt i deres Gerning, saadan som de tit og ofte saa frem til det i deres Seminarietid og maaske stærkest paa deres Dimissionsaften.

Venlig Hilsen fra O. S. og O.F.S. og
Deres hengivne

Alfred Hansen.

Døvstummeundervisning

Døvstummeundervisningen er en saa lille Gren af det store Undervisningsarbejde, at den for de fleste Lærere sikkert er ret ukendt. Jeg vil derfor gerne følge Redaktørens Opfordring til at skrive lidt derom, selvom jeg har mine store Betænkeligheder, for jeg maa indrømme, at den Tid, jeg har tilovers fra mit Skolearbejde, tilbringer jeg hellere i Haven end ved Skrivebordet, og det medfører, at jeg føler mig lidt usikker som Skribent.

Det vil maaske være rigtigst først at fortælle, hvad en døvstum egentlig er, nemlig et døvt Menneske, der

som Følge af sin Døvhed ikke paa naturlig Maade har lært at tale, men er forblevet stum. Det er en udbredt Misforstaaelse, at den døvstummes Taleorganer er uudviklede eller defekte. Dette er kun undtagelsesvis Til-

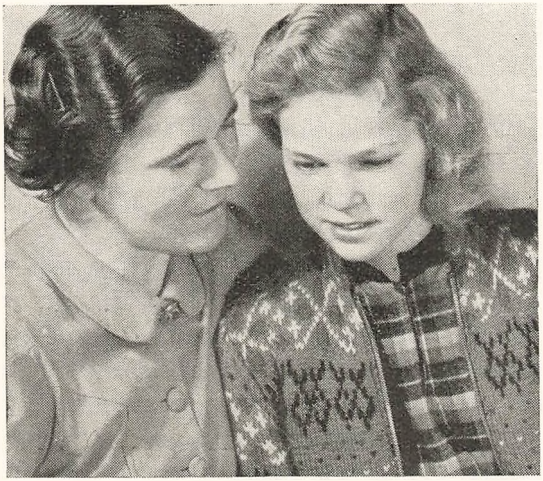

Lærerinden forsøger Hørepaavirkning paa Eleven

fældet; men Stumheden har i al Almindelighed kun Døvheden som Aarsag.

Indtil Midten af det 18. Aarhundrede var der kun gjort spredte Forsøg paa at undervise døvstumme, der sædvanligvis betragtedes som vilde, ubændige Dyr, eller som Mennesker besatte af en ond Aand, og de behandledes derefter. I sidste Halvdel af det 18. Aarhundrede viste der sig rundt om i Europa en begyndende Interesse for disse Samfundets Stedbørn, og i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede bredte denne Interesse sig ogsaa til Danmark, hvor Landets første Døvstummeinstitut 1807 oprettedes under Ledelse af Forstander P. A. Castberg. Der begyndtes med 10 Elever, og Elevtallet voksede jævnt indtil 1817, da der indførtes Skoletvang for alle døvstumme i Danmark, og Elevtallet steg til ca. 50. Jeg skal ikke her komme ind paa den mellemliggende historiske Udvikling, men blot konstatere, at der for

Tiden undervises ca. 350 døvstumme Børn i Danmark, fordelt paa 3 Statsanstalter og nogle Privatskoler.

De døvstumme Børn indkaldes gennem Indberetninger fra Præsterne til Forskolen i København i det Aar, de fylder 7 Aar. Til Forskolen er knyttet en mindre Børnehaveafdeling for Børn, som af forskellige Grunde helst maa fjernes fra Hjemmet før den skolepligtige Alder.

I Forskolen foretages Delingen af Børnene, idet de saakaldte uegentlige døvstumme, d. v. s. Børn med Hørerester, eller Børn, der er blevet døve efter at have kunnet tale og derfor endnu har Sprogrester, udskilles efter et Aars Forløb og sendes til Skolen i Nyborg, mens de saakaldte egentlige døvstumme, d. v. som Regel sige Børn uden nævneværdige Høre- eller Sprogrester, efter 2 Aars Ophold paa Forskolen deles efter Begavelse i A-B-C og sendes til de tilsvarende Afdelinger i Fredericia.

Arbejdet med at undervise de døvstumme Børn falder i 3 Afdelinger, nemlig:

1. Sprogforstaaelse og Sprogopbygning.
2. Artikulation.
3. Kundskabsmeddelelse.

1. Medens et normalthørende Barn, uden Spor af Undervisning, men kun ved at høre andres Tale, ved Skoletidens Indtræden behersker Sproget fuldstændigt, vil et døvt Barn, naar det indkaldes, som Regel være ganske uden Kendskab til Skrift og Talesprog, saa at det maa gøre sig forstaaeligt ved Tegn, som det har lært i Hjemmet. Disse Tegn er forskellige i hvert Hjem, og Skolen kender dem ikke, derfor maa Læreren søge at etablere en Forbindelse mellem sig og Barnet, og dette gøres dels gennem en systematisk Undervisning i Tegn og dels gennem en regulær Sprogundervisning. Denne maa foregaa skriftligt. Man viser Barnet en Person eller Ting og skriver Navnet op, og ved stadige Gentagelser sammenarbejdes Navn og Ting. Naar et tilstrækkeligt Antal Gloser er lært, tager man korte Sætninger, og efterhaanden opbygges paa den Maade Sproget. En stor og van-

skelig Opgave, naar Øret ikke kan tages til Hjælp. Mange abstrakte Begreber er det vanskeligt at demonstrere for Barnet og derfor vanskeligt at give det en klar Forstaaelse af. Sprogets mange Særheder og Nuan-

Lærerinden med Børnene samlet i Kreds om Kortlæsebogen til Geografiundervisning

cer volder ogsaa stort Besvær. Det vil altid være vanskeligt at forklare et døvt Barn Forskellen paa Ord som: smuk, køn, yndig, dejlig, nydelig, pæn o. s. v., og en Vending som: Han kom først til allersidst, vil virke i høj Grad forvirrende, da man dog ikke baade kan komme først og sidst. De vil selv i Sproget kunne finde en Mængde af den Slags Vendinger, som et hørende 6 Aars Barn, ved stadig at høre dem anvendt, helt forstaar og kan anvende rigtigt, men som det døve Barn hver Gang stejler over.

Hvor flere Ord har samme Betydning, maa man ofte, for ikke at forvirre Børnene, indskrænke sig til at anvende et af dem; og Ord, som forekommer sjældent i daglig Tale, vil p. G. a. de faa Gentagelser ikke huskes, og de døvstumme Børn faar derfor et ordfattigt Sprog, hvilket særlig generer dem, naar de prøver at læse Avi-

ser eller Bøger. Naar de læser en Bog, der ikke er skrevet for døvstumme, har de samme Besvær som vi, naar vi læser en Bog paa et Sprog, som vi kun mangelfuldt behersker. Hvert tredie eller fjerde Ord er maaske uforstaaeligt for dem, og de har ikke samme Mulighed som vi for at slaa dem op.

Interesserede og videbegærlige Børn kommer saa ofte til Læreren med disse Gloser, som han saa maa forklare, hvilket dog ofte er svært, naar man faar dem forelagt uden for Sammenhængen.

Vanskeligheder kan ogsaa opstaa, naar Børnene i Klassen fortæller Læreren om deres Oplevelser. Naar en Dreng fortæller, at han har set en Mand laver langt Jærn varm Hammer, er det ikke helt indlysende, at det er det samme som: en Blikkenslager lodder en Tagrende. En Pige fortalte, at hun havde spist Grønpølse (Agurk), en anden havde faaet sød, Sten, lang (Dadler). Mere ligetil er Hesteskomager for Smed, og Knivmaskine med Selvsnor for Selvbinder, Høspade for Fork, Bordtøj for Lysedug. En Dreng skrev hjem efter Ferien: „Jeg kom godt til Jegricia." Han hed Frede.

Ovenstaaende Eksempler kan maaske vise, at selvom Undervisningen kan være vanskelig, er den ingenlunde kedelig. Hertil bidrager ogsaa det Tillidsforhold, der som Regel er mellem Lærere og Elever, vel nok fordi Børnene, der er fjernet fra Hjemmene, føler sig stærkt knyttet til deres Skole.

2. Artikulationen er ogsaa en Gren af Arbejdet, som tager megen Tid. Spurgte man en Musiklærer, om han kunde lære en døv at spille Violin, vilde han sikkert svare, at det var umuligt, da hans Undervisning jo netop byggede paa Øret, som alene kunde sige, om Tonen var ren. Artikulationslæreren skal faktisk gøre det, som Musiklæreren ansaa for umuligt, nemlig lære et Barn at tale, som ikke kan høre sin egen eller Lærerens Stemme, og tilmed med den Vanskelighed, at medens Fingerstillingerne paa Violinens Strenge alle kan ses, er Tunge-, Tand-, Ganesejls- og Stemmebaandsstillingerne van-

skelige eller umulige at se for Eleven, og Følelsen maa træde i Synets Sted.

Denne Undervisning er Enkeltmandsundervisning, og skal hver Elev have blot 15 Minutters Taleundervisning daglig, medgaar der med 8—10 i Klassen $2^1/_2$ à 3 Lektioner daglig, forudsat at Undervisningen gaar helt uforstyrret. 15 Minutter er jo ikke megen Undervisning i saa vanskeligt og vigtigt et Fag, og man maa derfor i de yngste Klasser, hvor der særlig arbejdes med Artikulation, give Læreren en Hjælpelærer, der tager sig af de Børn, der ikke er „oppe", saa at Artikulationslæreren kan arbejde uforstyrret.

3. Da de 2 før nævnte Undervisningsgrene tager saa megen Tid, maa det gaa noget ud over Kundskabsmeddelelsen. I de yngste Klasser har Børnene kun 2 Fag, nemlig Dansk og Regning; senere kommer ogsaa Bibelhistorie og i de ældste Klasser Geografi, Naturhistorie, Historie og Sundhedslære. De fleste af disse Fag indskrænker sig til 2 Timer ugentlig uden Hjemmelæsning, saa det er begrænset, hvad der kan naas; men den erfarne Lærer kan putte en Del Fagstof ind i Dansktimerne og derved komme noget videre.

Om Eftermiddagen undervises der i Sløjd, Gymnastik, Tegning, Haandarbejde, Havearbejde og Skolekøkken (baade for Drenge og Piger). Der lægges megen Vægt paa disse praktiske Fag, da de allerfleste af Eleverne skal klare sig ved deres Hænders Arbejde.

Ved Klasseundervisningen skal hver Elev kunne se Lærerens Mund, og der er som før nævnt ogsaa megen Enkeltmandsundervisning. Klasserne har derfor som Regel kun 7—10 Elever. Ved Eftermiddagsundervisningen arbejdes der i noget større Hold. Formiddagsundervisningen andrager 30 ugl. Timer og Eftermiddagsundervisningen fra 12—18 ugl. Timer. Det er en lang Skoledag, men en Del af Eftermiddagsundervisningen er ret stærkt lystbetonet eller foregaar i fri Luft, og der kræves intet Hjemmearbejde. Børnenes Skolepligt varer fra 7—16 Aar.

Opnaar man nu med den lange Skoletid et tilfredsstil-

lende Resultat? Nej, den Døvstummelærer, der er tilfreds med Resultatet af sit Arbejde, findes vist næppe, tværtimod virker det nedslaaende at se saa smaa Resultater af saa store Anstrengelser. De døvstummes Tale bliver aldrig smuk, da den manglende Ørekontrol udelukker den varierende Stemmeføring. Talen bliver monoton og fremmedartet, saa at man selv hos de bedste Elever maa vænne sig til Talen for at kunne forstaa den.

Er man ikke selv tilfreds, har man dog den Tilfredsstillelse, at udenforstaaende ofte ligefrem bliver imponerede. En Klasse, der havde drevet det vidt i Mundaflæsning, fik engang Besøg af en af Omegnens Lærerkredse. Læreren talte med almindelig Stemme til Børnene, der svarede kvikt paa Spørgsmaalene, indtil en af Tilhørerne bemærkede: „De Børn er jo slet ikke døve!" Først da Læreren talte helt uden Stemme, blev Tilhørerne overbeviste, og saa var der vist endda nogle, som nærede en hemmelig Tvivl om, at det passede.

Det vigtigste er dog, at Eleverne lærer at klare sig i Livet, uden at de i højere Grad end de hørende falder Samfundet til Byrde.

En eller anden af Læserne vil maaske spørge: „Hvordan bliver man Døvstummelærer?"

Forudsætningen for at komme ind ved Døvstummevæsenet er, at man er cand. mag., cand. theol. eller seminarieuddannet med 1. Karakter. Der lægges særlig Vægt paa, at man har en letlæselig Skrift, at man har Anlæg for Tegning, Sløjd og Gymnastik, og endelig at man har Øre for Musik, hvilket kan have stor Betydning for Artikulationen. Dertil kommer, at man som ved al anden Undervisning maa have stor Taalmodighed og Kærlighed til Børn.

Der kræves ingen Specialuddannelse for at komme ind. Den egentlige Døvstummelæreruddannelse faar man i den 3 aarige Aspiranttid, der tillige er en Prøvetid.

Døvstummeskolerne er glade for enhver Interesse, der vises dem fra Seminarierne, særlig glade for de aarlige Besøg af Seminarieelever fra Odense og efterhaanden

ogsaa flere andre Seminarier. Det er min Overbevisning, at saadanne Besøg under det daglige Arbejde giver mere Forstaaelse af Døvstummeundervisningen end mange Foredrag om samme Emne.

Det vil være mig en stor Glæde, dersom ovenstaaende kunde tjene til at vække Interesse for det Arbejde, der udføres paa Statens Døvstummeskoler.

Fredericia, den 7. Januar 1943.

J. A. Kleberg.

Fra min første Plads (Erindringer)

En Dag paa et Skolehjem

DER lyder et „god Morgen" igennem Sovesalens aabne Dør. Læreren er straks vaagen og sætter sig over Ende. Drengene vender og drejer sig i Sengene. Gud, hvor det er svært at blive vaagen. Enkelte vender sig om paa den anden Side og tror, det er blind Alarm. Fra Lærerens Seng lyder det bydende: „Saa staar vi op". Alle farer ud af Sengen med Undtagelse af Nr. 42. Han sover som en Sten. Vi skal have lidt Skæg med ham. Det er godt at more sig lidt, før vi gaar ned under det kolde Styrtebad. Nr. 42's Seng bliver stillet op paa Fodenden. 42 staar oprejst og vakler, sovende i sin ubekvemme Stilling. Tæpperne er stoppet godt ned ved Madrassen. De holder 42 paa Plads. Til sidst falder han ud i Armene paa Kammeraterne. Der lyder en skraldende Latter. 42 ser fornærmet ud, men kun et Øjeblik, saa deltager han ogsaa i den almindelige Munterhed.

Vi gaar i Bad. Drengene gisper lidt, men de holder Pinen ud i den fastsatte Tid. Een, to, tre er de i Tøjet, og vi tager fat paa at rede Sengene. Læreren gaar med et Tæppe over Skulderen og følger Opredningen af Sengene med Opmærksomhed. Madrassen skal vendes. Tæpperne skal ligge glatte, og Lagnerne rettes ind som efter en Snor. Der var en, der snød. Læreren river straks Sengen op. Om igen. Drengene gaar ned til Marens Øllebrød, og

Læreren gaar ind paa sit Værelse for at blive paaklædt, mens Drengene spiser. Alt er parat paa Værelset. Vandet er hældt op. De lange Støvler kan han spejle sig i. Tøjet er børstet og rent. Oppasseren („Kropstudenten" er hans Øgenavn) sætter en Ære i, at der intet er at kritisere. Stillingen er eftertragtet, da den giver Indehaveren visse Fortrin. Læreren farer ned og faar en Kop Morgenkaffe, og saa til Arbejdet. Indvendig Rengøring paa Samlingsstuerne, Sovesale, Badeværelset og Gangene er hans faste Job. Drengene kommer i Sving. Læreren har gode Øjne og kan altid se, hvis der meldes for hurtigt færdigt. Det er ubehageligt at gøre det om igen, og over for en Balle hjælper sure Miner ikke. Der kunde falde ekstra Arbejde af i Fritiden.

Læreren gaar med Hænderne begravet i Spidsbuksernes Stiklommer. Han er ikke altid rar at tage Morgenkys af. Nu er Klokken 8½. Drengene stiller op til Klemmerne, og Læreren gaar til Forstanderens private Spisestue til Dagens bedste Maaltid: Frokosten. De øvrige Maaltider nydes sammen med Drengene. Kl. 9 stiller vi op ved Klasseværelset, og Timerne gaar som i en almindelig Skole. Klassen er udsøgt blandt de flinkeste og bedst begavede, saa det gaar med Liv og Lyst. En forholdsvis ny Dreng, „Ryste" kaldes han, skrev sidst mange Fejl i Diktaten. Læreren har længe haft Mistanke om, at „Ryste" kan gøre det meget bedre, men hverken Omskrivning eller Skænd har hjulpet. Læreren kalder „Ryste" hen til Katederet. „Skal vi indgaa en Overenskomst," siger han, „hvis du kan skrive den Diktat her under fem Fejl, maa du give mig en Lussing, men skriver du mere end fem, giver jeg dig en Lussing for hver Fejl over fem." „Ryste" gaar ind paa Vilkaarene. Klassen er spændt, thi Læreren har en haard Haand, men hvad sker. „Ryste" har kun een Fejl. Drengene gotter sig. Tør „Ryste" stikke Læreren en Lussing. Læreren er parat og sætter sig i Stolen, saa „Ryste" kan naa. Lussingen falder ualmindelig godt. Lærerens Kind er højrød, men han si-

ger roligt: „Pas nu paa herefter, for nu ved jeg, at du kan skrive Diktat."

Nu ringer Middagsklokken. Vi er sultne alle og strømmer ned i Kældergangen. Ah, det lugter af Hvidkaal og

Drengene arbejder i Tørvemosen under sidste Krig. Til Hest ses den norske forfatter Chr. Gerløv, og Herren i Overfrakken er Andreas Boje

Flæsk, men først faar vi en ordentlig Portion Byggrød. Læreren forstaar at øse op til hver af de tyve Drenge, der er hans Familie. Ja, nogle af Drengene kan nemt tage to Portioner. Fra 13—15, 16 Aar er Appetitten ualmindelig god, særlig her. Pludselig siger „Slugbolle", der sidder ved den anden Ende af det lange Bord: „Av." Læreren ser strengt paa ham: „Hvad er der i Vejen?". „Aah, det var Dem, der sparkede mig." Læreren smiler sammen med Drengene over den gevaldige Vittighed. Godt Humør, ogsaa ved Bordet, er sundt. Nu kommer Middagsstunden. Mon Læreren vil med paa Sportspladsen. Ja, det lykkedes. Han har tændt sin Cigaret. „Mulatten", en rig-

tig Københavnerdreng, gaar ved Siden af ham. „Maa jeg faa Skoddet," siger han til Læreren, og virkelig, han faar Skoddet og nyder det. De andre Drenge forsøger at faa Løfte om det en af de følgende Dage, men Læreren lover ingen Ting. For i Regelen sætter han bare Foden paa den. I Dag maa han være særlig velvillig stemt.

Drengene begynder at brydes. De mest forædte eller maaske de fornuftigste sludrer med Læreren. Pludselig faar en af dem en god Ide. I Dag gaar det vist an. „Maa vi tæve Dem, Andersen", og Andersen siger Ja. Han lægger Jakken, og de mange Drenge farer paa ham. Snart ligger han begravet med en 12—15 Drenge over sig. Men saa siger Andersen: „Pas nu paa, for nu slaar jeg til," og efter faa Minutters Forløb er Klumpen spredt. Det var sjovt. Læreren sveder og er blevet beskidt, men Modstanderne børster ham af. Resten maa „Kropstudenten" ordne i Aften. Om Eftermiddagen skal vi gøre rent i Forbundshaven. Hos Gartneren faar Drengene udleveret Redskaber, og saa marcherer vi af Sted. Arbejdet skal gøres godt, og alle skal arbejde. Læreren gaar fra den ene til den anden, skælder her og roser der. Tager maaske Riven eller Skuffejernet og viser, hvordan Værktøjet skal bruges. Timerne gaar. Vi kigger efter „Grødspiret". Mon det snart begynder at ryge, for vi længes efter Aftensmaden. Læreren fløjter af. Værktøjet afleveres. Nu skal vi hjem at vaskes og friseres. Eleverne maa hen at præsentere deres Hænder og Ører for Læreren, ingen Sørgerande eller Gravrust taales.

Aftensmad, Grød og Klemmer, vederfares Retfærdighed. Hvor bliver man dejlig sulten af at være i frisk Luft en hel Eftermiddag.

Aftenen gaar hurtigt til Kl. 9 med Fodboldspil eller Læsning, saa gaar vi til Aftensang. Raske Drenge kan vel nok synge. Enkelte, ja, næsten alle er søvnige. Læreren følger dem op paa Sovesalen. Han sætter sig paa en Sengekant og sludrer lidt med dem. Det har været en Dag, hvor alt er gaaet stille og fredeligt. Derfor er baade han og Drengene taknemlige for Dagen. Han siger: „Godnat,

Drenge, sov godt." „Tak i lige Maade", lyder det fra tyve Struber. Nu skal der være Ro paa Sovesalen. Aftenvagten gaar sin Gang hvert Øjeblik. — Læreren gaar ind for at nyde Piben og Freden, før han ved 11-Tiden kravler i sin Seng paa Drengenes Sovesal.

David Andersen, Aargang 1916.

I Brendekilde Skole ca. 1850

Af en 100-aarigs Erindringer

VOR ærede, energiske m. m. Redaktør har forlangt af mig en lille Artikel om Skolegang paa Landet for ca. 100 Aar siden, og da jeg ikke har personlige Erindringer i saa Henseende, har han paalagt mig at udspørge min gamle Moder. Hun er født 1842, kom i Skole i Brendekilde i 1849.

Skolen havde 4 Klasser, Førstelæreren hed Hansen-Meyer, Hjælpelærerne skiftede, og hun husker ikke nu Navnene.

Skoledagen begyndte med Morgensang Kl. 8 om Sommeren, Kl. 9 i Vintermaanederne, og varede omtrent til Aften, afbrudt af et Frikvarter om Form. (Mellemmad), en Middagspause og et Frikvarter om Eftermd. 1. og 4. Kl. gik i Skole hveranden Dag og 2. og 3. Kl. ligeledes hveranden Dag.

Førstelæreren havde Religion og Dansk, Hjælpelæreren de øvrige Fag.

Efter Morgensangen kunde en Dag forme sig omtrent saadan for et 12-Aars Barn:

Først Overhøring i Salmevers (Evangelisk-christelig Psalmebog af 1798). Salmeversene var som andre Lektier ikke forud gennemgaaet eller forklaret for Børnene, men de gled dog nogenlunde trods uklare Passager. Derefter toges energisk fat paa Balles Lærebog (de mindste Børn skulde „kun" lære den lille Katekismus). Her hjalp ingen Udflugter, det var Bogens Ord, der skulde afleveres. Da der begyndtes med øverste Dreng eller Pige, og Lek-

tien blev hørt igennem adskillige Gange, naaede de sidste at faa Hjemmearbejdet opfrisket, før det blev deres Tur; men som Regel skulde Tampen i Brug, før Balle kunde lægges til Side for den Dag. — Bibelhistorien gled noget lettere, selv om det var et Par Sider, der skulde fortælles. — Derefter kunde saavel Børn som Lærer indtage Frokosten med god Samvittighed.

Saa kom anden Akt. Den var ret behagelig og bestod i at læse op af en slidt Læsebog, mens „Fyens Stiftstidende" blev gennemlæst af Læreren. Undervisningen bestod i, at der af og til lød: „Tak, den næste". Naar Avisen var læst, — nej undskyld — naar Børnene havde læst i Læsebogen, skulde de læse skreven Tekst eller overhøres i „Grammatik". Her spillede Tillægsord, Forholdsord og forbindende Stedord en stor Rolle.

Efter Middagspausen (2 Timer) byttedes om, saa at de Børn, der om Formd. hos Førstelæreren havde haft Religion og Dansk, kom til Hjælpelæreren.

Nu toges fat paa Skrivebøgerne, for at de gamle, skønne gotiske Bogstaver kunde faa en passende Form. Før Eftermiddagsfrikvarteret kunde der ogsaa blive Tid til en Omgang Kongerække eller Geografi. — Kongerække var den eneste Form for Danmarkshistorie. Treaarskrigen og Grundloven blev ikke omtalt med et Ord ligesaalidt som noget af det tidligere — blot Kongerække.

Geografi bestod i, at Børnene samledes foran et Europakort, hvor en af Pigerne som en Slags Foreviser pegede paa et Land, saa skulde de øvrige i Kor sige Navnet; derefter pegedes paa Hovedstaden, og atter sagde Koret Navnet. Undertiden slap ogsaa en Flod med, hvis Foreviseren var særlig dygtig.

Sidste Lektion blev saa Regning. Der begyndtes med Overhøring i Tabel, og der brugtes Tamp, hvis Svaret var galt. — Den skriftlige Del gik mere fredsommeligt, idet de større Børn havde hver en mindre Kammerat at hjælpe eller at holde Øje med. Efter de første Aars Arbejde med de fire Regningsarter og Omsætning af Favne til Tommer, Oksehoveder til Pægle og andre nyttige Fo-

reteelser begyndte en Del af de Børn, der var 12 Aar, at stifte Bekendtskab med Brøker. — Procent-Begrebet berørtes ikke; den meste Tid gik til Reguladetri. „Det gange det og dividere med det", hed det, naar Stykket var skrevet op paa Tavlen.

Naar Børnene ikke naaede videre, skyldtes det bl. a., at de ældre skulde hjælpe de yngre, og derfor kunde de ikke selv naa videre, før de kom i næste Klasse og blev de yngste der.

Henad Kl. 5—6 blev der sunget en Aftensang, og Børnene gik hjem.

— Skoledagen forløb tit under Graad og Tænders Gnidsel, idet Tampen jo stak i Baglommen, og den anvendtes med Energi paa genstridige Rygstykker. Dog hævnede nogle Drenge sig engang og fiskede ubemærket Tampen ud af Lærerens Lomme, da han under Overhøringen gik op og ned ad Gulvet; i Frikvarteret blev den gravet ned i en Mark ved Skolen (nu Gdr. Stribs Mark).

— Undertiden havde Børnene med til Læreren Mælk eller Æg eller Slagtemad; men i de Tider skulde Læreren jo have Offer, og det hændte vel ogsaa, at en bekymret Moder vilde formilde Læreren, hvis Forsømmelserne blev for slemme. Sommerferien begyndte ved Rughøst, for saa skulde Børnene hjælpe til hjemme, og Læreren skulde selv have høstet Kornet paa sin Skolelod.

I Undervisningstiden skulde Lærerens Køer jo af og til flyttes, hvorfor en af Drengene sendtes i Marken. Ligeledes arbejdede nogle Drenge lejlighedsvis i Haven, hyppede Kartofler, huggede Brænde o. s. v., medens Pigerne foretog „Rengøringen" ved hver 14. Dag at feje i Skolestuen, hvor man opholdt sig med Træsko paa, og en Gang om Maaneden at polere Vinduer, saa der var nok af praktisk Arbejde for Børnene.

Vi synes vel nu, at Resultatet af den lange Skoledag og den strenge Skolegang kun var ringe, og det var det sikkert ogsaa. Men saa maa de Tiders Børn jo have øst af andre Kilder, for den danske „Andelsbonde" kan vi jo ikke kassere. — Men det er en anden Historie.

P. Rosenlund.

„Holbergs Pædagogiske Ideer"

Af Paul Nissen

DA Holberg skænkede sit Baroni og Hovedparten af sin Formue til det genoprettede Akademi i Sorø, satte han Kronen paa et alment Opdragelsesværk, som kun faa Lande kan opvise Magen til.

Ogsaa i mere speciel Forstand hører han med til vore betydeligste Pædagoger, men naar denne ret isolerede Side af hans filosofiske Virksomhed kun er saa lidet kendt, saa hænger det sikkert sammen med, at han for det første kun har haft ringe Tilknytning til praktisk Skolegerning, hvad han næppe heller havde Anlæg for. — For sit eget personlige Vedkommende betragtede han sin Huslærertid som et rent „Slaveliv", der hurtigst muligt maatte likvideres. — Den anden Aarsag er sandsynligvis, at han ikke er Skolereformator i udvidet Forstand og i det væsentlige helligede Universitetet og den lærde Skole (som for Resten ogsaa var en Barneskole) sin kritiske Opmærksomhed.

Den tredje Grund, som formentlig har vejet tungest til, er, at Holberg ikke har efterladt sig noget blankpudset Opdragelsessystem med tilhørende Brugsanvisning, men simpelt hen strøet sine Tanker om Opdragelse og Undervisning ud i sine Skrifter —, fordi han først tog Stilling til Problemerne, efterhaanden som de dukkede op i hans Bevidsthed.

Trods disse „formelle Svagheder" hører Holberg alligevel med blandt de virkelig store. Mange — de fleste oven i Købet — af hans pædagogiske Betragtninger har ikke alene almen Gyldighed den Dag i Dag, men virker endnu ligefrem revolutionerende ved deres Dristighed, Perspektiv og paradoxale Lune. Og paa Problemet Individ og Stat og Skolens Stilling mellem disse to Samfundsfaktorer har han set med klarere Øjne end de fleste, selv om man ikke kan følge ham i alt.

Hovedprincipperne i den holbergske Pædagogik, hvis man tør kalde den saaledes, er Respekten for Barnet og dets naturlige Anlæg, Samfundets Tarv og de Krav, det har Ret til at stille til sine vordende Samfundsborgere. Derfor holder han paa en Slags offentlig Indsigt med „Skolevæsenet":

„Publicum maa (derfor) have Omsorg for Børnenes Lære", og med en vis Ret kan den norske Skolehistoriker Otto Anderssen hævde, at Holberg i Virkeligheden har

opstillet den offentlige Skoles Princip.

Holbergs Opdragelsesteori er dels indadvendt: mod Mennesket, dels udadvendt: mod Samfundet. Den vender sig i lige Grad mod Karakteropdragelsen og Samfundsopdragelsen, alt inden for Fornuftens og de medfødte Evners og Muligheders Grænse.

For Holberg bliver Skolen i alle dens Former en af Statens Grundpiller, og det er ikke „Kongerøgelse", naar han hylder Frederik IV, Stifteren af de 240 Rytterskoler, i følgende Epigram:

„Intet af alt, hvad Cyrus har gjort, og hvad Cæsar har øvet,
Er der, som ligne jeg ret tør med Kong Frederiks Daad;
Andre kan nævne og prise i Sang dine glimrende Sejre;
Kirker og Skoler du gav; derfor jeg synger din Lov."

I Citatet, der er typisk for Holbergs Historieopfattelse, hvis Tyngdepunkt er Kulturhistorien, kan man uden at paadutte ham noget lægge Eftertrykket paa Skoler (nogen Kirkens Mand var han ikke, men paa den anden Side næppe heller saa deistisk, som man ofte ser ham omtalt).

Men en Skole staar og falder med Lærekræfterne. Det er Holberg fuldstændig klar over, og med instinktiv Sikkerhed opfatter han, der kun havde stærkt begrænset praktisk Erfaring, skarpt og præcist den overordentlige Betydning og Indflydelse, Lærerens Person og Personlighed har paa Børnene selv, deres Indstilling til Fagene og Skolens hele Arbejde:

„En Skolemesters Strenghed kan indprente Afsmag for Studeringer: tvertimod, Kærlighed til Skolemesteren opvækker Lyst til Skolen. Thi, naar en Lærer kan vinde Disciplenes Kærlighed til sin egen Person, haver han Spillet vundet" —, et fundamentalt Princip, som Skolen først i den nyere Tid har levet sig til Erkendelse af.

Da saaledes en „Informators (d. v. s. en Lærers) Embede er af større Betydelse, end som man gemenligen tror", er det ikke givet enhver at bestride det, noget, han selv bittert havde erfaret i sin Huslærertid.

Lærdom var efter Datidens Mening det eneste fornødne. Holberg stiller derimod følgende Krav som Absolutter: 1. Skønsomhed, 2. Moderation og endelig som Nr. 3. Kundskaber:

„De fleste se kun efter Lærdom, menende det at være nok, naar Personen ellers derforuden ingen Fejl og Laster tillægges. Lærdom er vel fornøden; men jeg regner den ikke blandt de Hovedkvaliteter, som udfordres af

en Skolemand. Jeg ser fornemmeligen efter saadan Person, som er begaven med Skønsomhed og Moderation. En som besidder disse tvende Egenskaber, kan med en maadelig Lærdom udvirke langt mere, end den sprænglærdeste Person, som er at finde paa et helt Universitet".

Med andre Ord: Holberg er saa klarsynet, at han indsaa, førend alle andre, at det er Pædagogen mere end „Examensbeviset", der i det daglige Arbejde er Skolens bærende Kraft. Men deraf følger jo ikke, at Læreren helst skal være et uvidende Nul med Godter i Lommen til Børnene, og at Lærdom og pædagogiske Evner ikke kan forliges.

Det er en kendt Sag, at Holberg var en ikke helt almindelig Iagttager, mindre kendt er det derimod, at han, denne „Teoretiker i Opdragelse" og med Tiden mere og mere inkarnerede Ungkarl, der kun periferisk strejfede Børn, at han momentvis er en ikke ueffen Børnepsykolog.

Han forstod i hvert Fald saa meget af Børn, at de er et levende, forskelligartet Materiale i Lærerens Haand, og ikke en ensartet, graa upersonlig Masse, der reagerer mekanisk ens paa den samme Paavirkning. Tværtimod, han opfattede dem som smaa Individualiteter i Udvikling med vidt forskellige Anlæg, Modtagelighed og Paavirkelighed.

Derfor er det for Holberg en pædagogisk Uhyrlighed at ville skære alle Børn over en Kam og forme dem over samme Læst:

„Udi Skolerne foresettes alle et Maal, og den samme Vej vises for alle, hvilket foraarsager den store Ulighed, som findes hos Disciple, saa at nogle af dem af Lærerne opløftes til Skyerne, andre igen anses som Misgeburt og Monstra, hvoraf intet godt kan blive". Naar derimod „ethvert Barns Egenskab, Tilbøjelighed og naturlige Pund udforskes, førend det sættes paa den Rendebane, som fører til Maalet, kan intet andet ventes end lykkelig og hastig Fremgang". Men desværre, føjer Holberg til, „de fleste Informatores tage saadant ikke i Agt: Fast enhver sætter den Information, som han selv i sin Skolegang haver haft, til Model for en anden, ej eftertænkende, at Arbejdet maa rette sig efter Materien, og at der maa bruges andre Instrumenter til at danne et Billede af Træ end af Staal".

Holberg nøjes imidlertid heller ikke her med at konstatere et beklageligt Faktum; han borer sig ind til Kernen: Lærernes manglende Skønsomhed og Hængen fast

ved daarlig gammel Vane, som igen udspringer af Skoleformernes Mangel paa Tilpasning til Virkeligheden, fordi de stadig holdes i et mere eller mindre bevidst Fangenskab af Reformationsskolen, som Tiden var løbet fra.

Skolen har svigtet sin Opgave, Resultatet er derfor blevet det pinligt negative, at „unge Mennesker udi deres Skolegang paasættes en Skikkelse, som ikke passer til deres Natur, og at de derfor (d. v. s. naar de skal ud i Livet) maa reduceres til raa Materie igen, og omstøbes udi en anden Form". I Modsætning til den gængse Praxis: den mekaniske Udenadslæren i alle Fag, som ikke tager i Agt, at „Naturen ikke uddeler de samme Gaver i lige Grad til alle", stiller Holberg, som det vil fremgaa af Citatet, uden Kendskab til de Hjælpemidler, der staar til den moderne Pædagogs Raadighed, alene i Kraft af sin psykologiske Indfølingsevne og sunde Fornuft sin Teori, som ikke alene er overraskende ny, set paa Baggrund af Tiden, men som i Virkeligheden foregriber Begrebet „Individuel Undervisning", som først i dette Aarhundrede er dukket frem i den pædagogiske Debat.

Han har i Realiteten stillet Teorien, dens praktiske Udformning laa uden for hans Sfære.

Taalmodighed og Moderation er den anden Hoveddyd hos Læreren. Forstaar han, hvad der bor i Eleverne rent evnemæssigt, saa ved han, hvad han til enhver Tid kan forlange af hver enkelt Elev.

Ingen bliver forpligtet ud over sin Evne, men de givne Evner og Anlæg faar fornuftsmæssigt begrænset Mulighed for Udfoldelse. Det skaber Tryghed hos Barnet, Arbejdsmod og Arbejdsglæde, og uden det er Skolen kun en Undervisningsanstalt.

Ud fra disse Synspunkter maa Holberg naturligvis afvise Prygl som forstandsoplivende Universalmixtur; han hævder til Gengæld:

„Ved kærlige Opmuntringer udvirkes langt mer, end ved Færle og Ris. Allermest er de Skolemestre at laste, der prygler Børn uden Skønsomhed og i Utide; det er, revse nogle, efterdi de ikke saa hastigen kan fatte og lære en Ting, som andre, ej i Agt tagende, at Naturen ikke uddeler de samme Gaver i lige Grad til alle".

Datidens Skoletugt var haard, og ikke uden Grund kalder Holberg sin Samtids Lærere for „Skarprettere", som lader Elevernes Hænder og Ryg være ansvarlige for, at Hjernen ikke er „fugtig nok" til at beholde de „Ord og Gloser", som skulde læres udenad —, og man lærte, som sagt, alt udenad.

Prygl i store Mængder var ligefrem en Del af Elevernes daglige Brød, og man tager næppe fejl, naar man i dette Barbari ser en af Hovedaarsagerne til Holbergs Foragt for Lærerne. Det er bitter Alvor, naar han i spøgende Form paastaar:

„Det synes, Skolegang at være anrettet ikke mindre for Lærerens end for Disciplenes Skyld, og at Stiftelsen haver et dobbelt Sigte, hvoraf det ene er, at Skolemesteren paa andres Ryg kan nogenledes indemnere sig (d. v. s. holde sig skadesløs) for de Prygl, han tilforn udi sin egen Skolegang haver været underkastet".

Imidlertid — han afviser ikke legemlig Revselse absolut. Han var ingen „Fanaticus" og kan saaledes ikke tages til Indtægt for outrerede Pædagoger eller Skoleformer, ikke mindst af den Grund, at han ansaa Orden og Disciplin for en Livsbetingelse for den enkelte og Samfundet, og en Skole er jo blot et Samfund en miniature.

„Graavejr" i Form af idelig og ulidelig Udskælden var ham en Vederstyggelighed. Uden at træde Holberg for nær eller digte noget ind i Stoffet, kan man gøre hans Stilling til dette prekære Emne op saaledes: saa lidt „Graavejr" som muligt, et Par Klask, hvor det er strengt nødvendigt, og saa hurtigt videre i Dagens Text:

„Calliodor jeg som den bedste Lærer priser;
Han bruger godt sit Ris og uden Vredesild.
Den øver Barnet bedst og bedst det underviser,
Som ikke skælde vil, men la'er det smelde til".

Holbergs Samfundsindstilling er gennemgaaende social, men i sit inderste Væsen begrænset af de Skranker, som Individets Ret og personlige Frihed rent fornuftsmæssigt sætter. Opdragelse og Kundskabsmeddelelse skal derfor gaa Haand i Haand, virke sammen med det Formaal at skabe selvstændige Mennesker, der kan udfylde den Plads i Samfundet, deres Evner, Anlæg og Karakter sætter dem paa.

De skal overfor sig selv og Samfundet gøres virkelighedsbestemte.

I en saadan Dannelsesproces spiller Skolens Fag, taget i videste Udstrækning, en væsentlig Rolle.

Holbergs Polemik mod det daværende Skolevæsens Fagkreds og Metodik, som han fortsatte hele Livet igennem, er paa mange Punkter rent tidsmæssigt bestemt, men alligevel kan den ikke reduceres til noget „historisk Snurrepiberi", der rent a propos gav Holberg Anledning til et kuriøst Projektmageri, som man dog ikke skal tage helt højtideligt.

Den rummer nemlig adskillige pædagogiske Momenter, som ikke alene stadig er almengyldige, men peger hen mod Tanker, der først omkring Aarhundredskiftet her i Danmark har udkrystalliseret sig i praktiske Reformer, og som for et enkelt Afsnits Vedkommende tangerer de psykotekniske Prøver, som endnu kun forsøgsvis har vundet Indpas herhjemme i Tiden efter den sidste Krig.

„Fagtrængselen" i Skolen havde Holberg et godt Øje til, fordi han i den saa Roden til den Overfladedannelse, der stod i saa skarp Modsætning til hans vesteuropæisk paavirkede Dannelsesideal.

Det er ikke blide Ord, han beærer den med:

„Han (d. v. s. Eleven) kan intet gøre til Gavns, efterdi han ved alting. Thi de umaadelige Portioner af Græsk, Latin, Hebraisk og alle Videnskaber, som er sammenblandede udi Hjernen, kan lignes med den Drik, som de Engelske kalde Punch, hvilken bestaar udi en Mixture af adskillige Ingrediencer, og er med Flid saaledes tillavet, at man kan være ganske forvisset om dens Virkning i at gøre Hovedet fuldkommeligen kruset".

Han er i Realiteten her inde paa Tanker, som er nær beslægtede med dem, der i den allernyeste Tid herhjemme har fundet Udtryk i et Krav om Fagkoncentration.

„Latinæder" i grundtvigsk Forstand var Holberg ikke. De gamle Forfattere var i mange Henseender hans „Støttestav", og han forstod fuldt ud deres Betydning som Moment i den almene, højere Dannelse. Det han vendte sig imod, var Overdrivelsen og den næsegruse Tilbedelse af Klassikerne som eneste saliggørende Autoritet, fordi de spærrede Vejen til den vesteuropæiske Dannelse og lukkede Fag som „Mathesis, Physica og Historie" ude.

Holberg traadte dermed i Skranken for de reale Fag som sideordnede med de humane. Derfor foretrak han Ridderakademiernes reale Dannelse, som vi møder den i sidste Akt af „Erasmus Montanus", fordi disse „Officersskoler", som de oprindelig var, byggede paa Virkelighedens Grund og arbejdede med Fag, der ogsaa havde praktisk Anvendelse.

Det religiøse optog Holberg adskilligt mere, end man er tilbøjelig til at tro. Hans Følelsesliv er nok underkastet Fornuftens Tugt, men ikke udmarvet til Snusfornuft, det er til Stede under Overfladen som en Realitet, og det giver hans Betragtninger over Religionsundervisningen et eget Perspektiv, og de Synspunkter, han anlægger paa dette omstridte Fag, har langtfra mistet deres Akualitet.

Udgangspunktet er dette: „Børn maa gøres til Mennesker, førend de bliver Christne", derfor er det en Principfejl at begynde med „Theologien ved at indprente smaa Børn Religionens Mysteria og Hemmeligheder, førend de (d. v. s. Lærerne) gør dem til fornuftige Creature (d. v. s. Skabninger)." Det naturlige er at begynde med „Moral og ende med Theologi" —, det er bagvendt, siger han, at raabe: „Tro! Tro! førend man viser, hvad som bør troes og ikke troes. Det er at gaa til Værks ligesom der fortælles om en vis Dommer, der begyndte først med Executionen, og siden lod Sagen examinere".

Faget skal med andre Ord i Børneskolen tages som alle andre efter Reglen: fra det enkle til det sammensatte, som Holberg her indirekte formulerer og hævder som almengyldig. At han saa med disse Betragtninger samtidig rettede et bevidst Angreb paa Pietismen og dens Dogmatikere, er en anden Sag.

Holbergs Syn paa Mennesket og dets Muligheder er ofte mørkt, men alligevel slipper han aldrig Troen paa, at „der vilde findes ganske faa uduelige Mennesker, hvis ethvert blev sat paa sin rette Post". Kendsgerningerne taler imidlertid deres massive Sprog om, at Embede og Duelighed ofte er Ting, som i det daglige ingenting har med hinanden at gøre. Og Holberg ser Aarsagen til dette beklagelige Fænomen dels i Forældrenes „honnette Ambition", fordi „en Fader dømmer ikke efter et Barns Naturel, men efter sin egen Inclination (d. v. s. Ærgerrighed i dette Tilfælde), og søger at drive det frem imod dets Natur", dels hos Lærerne og Staten.

Ud fra denne Overbevisning er det saa, at han fremsætter sin uhørt dristige Plan om „et Kollegium af skønsomme Mænd, hvis Forretning skulde være at examinere unge Menneskers Kapacitet, og efterse, hvorudi deres Styrke bestaar, og til hvilke Studia, Embeder og Forretninger de have mest naturlig Bekvemhed" —, eller sagt i Nutidens Sprog: et psykoteknisk Institut, der i lige Grad skulde tjene den unges som Samfundets Interesser, og i den satiriske Roman „Niels Klim" realiserer han sin Tanke med selvfølgelig stor Succes.

Han er ganske klar over, at han med „tvungen Prøve", som det nu vilde hedde, reducerer Forældrenes Opgave til blot og bar Omsorg for „Børnenes Education (d. v. s. Opdragelse) og Føde" og overlader Staten Resten, og at han dermed gør et alvorligt Indgreb i Forældreretten. Men hans sociale Indstilling, som naar det kommer til

Stykket vejer tungest til, sejrer alligevel over alle de Betænkeligheder, som man tydeligt sporer mellem Linjerne i hans lange — ofte ligefrem undskyldende — Bevisførelse for Nytten og Berettigelsen af sin dristige Plan.

Evnerne og Anlæggene er saaledes det afgørende og ikke alt det andet tilfældige, som man nu engang har vænnet sig til at anse for det mest betydningsfulde; derfor anerkender Holberg ogsaa teoretisk i Princippet Kvindens Ligeberettigelse med Manden, og i et af Levnedsbrevene hævder han f. Ex., at Kvindens „Underlegenhed" kun er noget tilsyneladende og et Produkt af en Opdragelse, der er dikteret af Fordom og Ufornuft, og ikke naturmæssigt bestemt; tværtimod: „Deres Aand er saa smidig, at det ikke skorter dem paa Dygtighed til at styre private eller offentlige Sager", hævder han.

Til Slut rejser sig det Spørgsmaal: hvor meget har Holbergs pædagogiske Ideer saa præget dansk Skole? Spørgsmaalet kan ikke besvares endeligt endnu, da denne Side af dansk Skolehistorie er næsten helt uopdyrket, men Resultatet af Undersøgelsen vil sikkert vise, at det, i hvert Fald direkte, er ret beskedent.

Hans Tanker var for revolutionære for Samtiden til, at den turde eller vilde optage dem, selv om den havde været fortrolig med dem. Først Nutiden sysler jo med lignende Tanker, som man ganske vist ikke har hentet hos Holberg, men fra nyere udenlandske Pædagoger, hvad der jo ikke forringer den, som tænkte dem først.

Eet staar imidlertid fast: Holbergs direkte og indirekte Kamp for Modersmaalets Ret, som igen er en Forudsætning for Modersmaal-Skolen, som er Hovedhjørnestenen i dansk Kultur.

Paul Nissen.

Af en Juletale

(Kære gamle Odense-Dimittender! Jeg er blevet anmodet om at skrive lidt i Årsskriftet, og endnu er der måske så mange i Foreningen, der mindes mig som knyttet til O.S. og O.F.S., at jeg bør gøre det. Så beder jeg jer modtage dette som en Hilsen fra mig til gamle Venner.)

N. M.

NAAR vi næste Gang samles i denne Sal, er vi inde i det ny År, 1943. Vi står vist overfor dette År med en Følelse af, at store og ukendte Ting vil ske, en Følelse af, at det vil gå med Verden, sådan som man somme Tider kan føle det i sit private Liv, både i Ungdomstiden og i Manddomsårene, at man er kommet i Drift, i Udvikling: der er noget gammelt i én ved at svinde og noget nyt ved at dukke frem:

I Nat er Fortøjningen kappet:
jeg føler, mit Skib står til Havs.
Men intet er klart eller klappet;
Natten er tåget og tavs.

Jeg føler, at ukendte Kræfter
har grebet min Skudes Ror.
Jeg sejler, men véd ej hvorefter,
har ukendte Ordrer ombord.

Jeg véd mig ej Mærker at pejle
på Vej over skjulte Skær,
véd ej, mod hvad Kyst jeg mon sejle,
hvad Velkomst der venter mig dær.

Véd ej, om kort eller længe,
véd intet om Kurs eller Fart;
men mærker den duve og krænge
for Sejl, der vil fyldes snart.

Véd blot: når Målet er nået,
jeg mer ej skal sidde forknyt.
Det gamle er da forgået,
og alting er blevet nyt.

Sådan er det vel nu med Verden. Vi venter noget helt nyt. Lige så lidt som de gamle Partiprogrammer og Partistridigheder vil opstå igen efter Ragnarok, lige så lidt vil nu existerende Ideologier blive bestående. De er allerede ved at være håbløst forældede. Ufødte Slægters ufødte Tanker skal gro selvstændigt op af Kaos.

Det er *Børnene*, der kommer til at holde Dom, som Nis Petersen siger det i „Brændende Europa":

„ — I Skumringen kommer de til mig —
fire etager op, ad en lang sort gang —
ubeskriveligt mange på korte bruskben —
med små smilehuls-hænder
og øjne.
— ingen børn har sådanne øjne
— men øjne lånt fra den dag,
da vi myrder dem —.
De lægger deres hænder på mine knæ
— og ser på mig ....
Disse små fine hænder,
som skal skærmes
— for, at de kan være stærke og smidige
den dag, de skal dirigere de flammekastere,
minesprængninger og torpedoer,
der skal svide Europa.

Dette aldrig standsede mylr af små
— af bittesmå børn.
Og øjnene spørger forundret:
„Hvorfor er du vred på os?
— hvorfor har du den kniv i hånden?"

Og jeg ryster lidt på hånden
— for der er jo den kniv.

Er der mennesker, som beder endnu
— for eksempel blot hundrede
fordelt i England, Frankrig, Tyskland, Skandinavien
— altså ikke folk som kan sige bønner,
dem er der rigeligt af;
men folk som kan skrige dem
— råbe dem
i deres sjæles forfærdelige gru....
Altså ikke fem minutter om morgenen:

„ — Herre, tak for søvn og hvile!"
— og andre fem om aftenen:
„— ske dig tak for sol og helse!"

Løfter der sig endnu stemmer
skælvende og oprejste i forvirringen,
eller drukner alt i larmen.
Denne vanvittige larm
fra presse, fra foreninger, fra møder,
fra kongresser
— fra dem, der er valgt til at føre.
Al den triumf — alle disse hæse
skrig af selvbeundring — — —:
Så dygtige er vi — så målbevidste (mod hvilket mål?)
— så oplyste
„— oplyste!" skriger de.
Oplysning! — Ikke så megen oplysning
som en stakkels, søvnig lygte
hejst ned i de slambrønde i os,
vi kalder vore hjerter.

Og her — midt i larmen
disse altfor udtryksfulde øjne
på disse små,
som véd alt.

Lad os blot endnu engang
skændes om skylden for krigen.
De små vil lytte sørgmodigt
overbærende — — —

For de véd
— tværs gennem flommen af ord
— at her
— af hovmodet, misundelsen og hadet
i mit frygteligt skidne sind
groede krigen
som en hæslig blomst.

Er der endnu mennesker, som kan bede
— hvorfor forener de da ikke deres hjerters
vånde i et skrig, som ryster himlen
(hvis der er en himmel!)
Hvorfor hulker de da ikke:
— Gud — almægtige — som ser vore

kongefødte hjerter i deres fornedrelse
— som ser dem i deres pjalter
af hoffærdighed, selvgodhed, hadefuldhed —
Almægtige — skrab os bort —;
tag den klump skarn, der er i vort bryst, væk;
— udslet os af den jord, vi har misrøgtet
— knus os midt i vore gerningers usselhed
i de lande, vi førte mod afgrunden.

Og lad en ny slægt vokse op
uden minde om vor skam
— en slægt af de små børn,
hvis vugger i går og i dag
har duret over gulve
i Polen, Rumænien, Tyskland, England....

Men om dette ikke er muligt
— så lad de små børn forbarme sig over os
— lad dem låne os af deres renheds og uskyldigheds rigdom
— en Skærv til tæremønt af deres øjnes sandhed
— og giv os din fred."

Der er blandt Alverdens Ideologier vist kun een eneste, som tør bygge på *Barnet,* tør vove at bygge alt op på *Barnet* og kun på det. — Den Ideologi er *Kristendommen.*

Jeg siger ikke *Kristenheden.* Thi den fornægter, som alle andre, Barnet. Vi vil alle være voksne. Vi vil forstå, — der hvor det gjaldt at have blind barnlig Tillid. Vi vil klare os selv igennem — i Stedet for at blive taget ved Hånd.

Men Jesus siger: Uden I bliver som Børn, kommer I ingenlunde ind i Himmeriges Rige.

Han vil stifte et Rige, et Samfund på Jord, hvor Barnet ikke blot er tålt, men hvor det er Forbilledet. Et Samfund, hvor Mennesker kan være troskyldige som Børn, uden at blive snydt og bedraget; hvor Mennesker kan være uskyldige som Børn, uden at blive gjort Nar af eller efterstræbt, forlokket og overlistet; et Samfund, hvor Mennesker kan være glade og legelystne som Børn, uden

at blive indespærret i Skoler og andre Arbejdsanstalter, fordi de voksnes travle Verden ikke har Tid til at standse sin Trafik for deres Skyld eller lade dem gå med og lære i Livets egen fornøjelige Arbejsskole.

Det Himmerig, hvori de små kan få Lov at være små, og elskes og værdsættes, netop fordi de er Børn og barnlige, kendes endnu kun hos os under Navnet *Hjem*.

Vi véd, at det var Vor Herres Mening, at det også skulde existere under Navnet *Menighedssamfund*, og at det også gjorde det i den første Menighed i Jerusalem og frem gennem Forfølgelsestiderne og af og til har gjort det i friske Vækkelsestider, men at det nu kun er såre få Mennesker, der har oplevet Lykken af at leve i sådanne Menighedssamfund.

Vi véd også, at Jesu Fremsyn ikke standsede derved. Det var hans Mening, at Menigheden skulde gro og gennemsyre som Sennepsfrøet og Surdejgen, så *Borger- og Folkesamfund* kom til at lyde hans Hyrdelov og fik Barnet som Forbillede og Midtpunkt. — Der er langt igen! — Dog Idealet står udødeligt fast gennem Tiderne:

„Uden I bliver som Børn, kommer I ingenlunde ind i Himmeriges Rige."

Men *kan* voksne Mennesker da blive som Børn påny? Kristendommen svarer: *Ja!*

Den siger, der er noget, som hedder *Synd*.

Det er så ofte det, vi tror gør os voksne: Vi tør udforske Livet; vi tør trodse dets Grundlove; vi tør tage selv; og vi skal nok klare Følgerne selv.

Men den siger også, der er noget, som hedder *Syndernes Forladelse*.

Det er den, der gør os til Børn påny, lader os begynde Livet helt forfra, blankt og rent og nyfødt.

Vi k a n blive Børn påny. Og på Barnet skal Gudsriget bygges op på Jord. Det er Julens Evangelium:

Søde Jesus! Davids Rod,
kæmpestærk og barnegod,
Høvding stor i Englehjem,

barnefødt i Bethlehem,
du, som giver Nytår bedst,
kom herind og vær vor Gæst,
giv en liflig Julefest!
(Kingo).

Niels Møller.

Seminarieholdet 1917

Femogtyve lange Aar!
Og dog var det som i Gaar.
Minderne om Fryd og Gammen
knytter Nu- og Fortid sammen.

DET forekommer En, som det kun er kort Tid siden, man fornam Suset af en Pude, der for en Stund efterlod en Glorie af Støv og Dun om den, der uanende maatte fungere som Skydeskive for en tøjlesløs Ungersvends ustyrlige Kamptrang, og oplevede det derpaa følgende Flugtforsøg, der resulterede i en Yderlommes altfor intime Berøring med et Dørgreb, samt en Jakkeslidse, der under Kampens Hede fik en Udvidelse til midt mellem Skulderbladene (Sikkerhedsnaalen var dog opfundet dengang og blev af hjælpsomme Kammerater benyttet, om end paa en mindre diskret Maade). Men det hører Fortiden til.

Efter en i hvert Fald talmæssig lovende Start — 41 — svandt det ret hurtigt i Rækkerne; Sygdom, militære Vanskeligheder og andre Genvordigheder reducerede efterhaanden Flokken, og kun 17 naaede i 1917 Vejs Ende. — I en mørk Tid forlod vi O.S. med Eksamensbeviset i Lommen, og Skæbnen har villet det, at vi blev Jubilarer i en endnu mørkere.

Arbejdsløshedens truende Spøgelse havde allerede dengang vist sig, dog fik vi vist alle Plads inden for den Gerning, vi havde sat os som Livsmaal. Det er mit Indtryk, at Klassen var ret forskelligartet, og selv om der herskede et godt Kammeratskab, blev der dog ikke knyt-

Seminarieholdet 1917

tet Baand, der bandt for Livet. Vi blev spredt for alle Vinde; tre af os fandt dog senere tilbage til Odense, hvor vi fik vort Virkefelt.

Faldt vor Start end i en mørk Periode, og vort Jubilæum i en ikke mindre, har vi dog haft den Lykke at virke i Skolen i en Tid, der har været rig paa Udvikling og Idéer. Maatte Frugterne blot svare dertil!

Idet jeg for alle Kammerater udtaler Ønsket om Lykke i Gerningen paa vor Vej frem mod den næste Milepæl, præsenterer jeg Læserne for 1917-Holdet og sender Dem alle mine hjerteligste Hilsener med Ønske om Fred og Frihed.

Anker Forel.

Forskoleseminarieholdet 1917

DET var en lille Flok, som mødte i Præparandklassen paa O.S. November 1915. Ingen af os havde nogen Eksamen, saa der maatte hænges i, hvis vi skulde naa vort Maal. Men O.S.s gode Lærerstab hjalp os paa bedste Maade, saa vi naaede at blive optaget i April 1916 paa 2 nær.

Nu begyndte der en meget lærerig Tid for os. Vi skulde til at sætte os ind i Pædagogikken, og nu skulde det vise sig, om vi duede til at blive Lærerinder; men jeg tror, det var et flinkt Hold, og jeg haaber, at alle mine Kammerater fik lige saa megen Glæde og Udbytte af Seminarieopholdet som jeg.

Forskoleseminariet har en Masse Praktiktimer, som senere kom os til gode i vor Gerning; det fik jeg at føle, da jeg fik Klasser paa 39—42 Børn. Her var god Brug for Klasse- og Gruppeundervisning, hvis jeg skulde naa et Resultat; men jeg havde ogsaa den Glæde at blive rost af mine mandlige Kollegaer, saavel som af Skolekommissionen, og jeg lader Takken gaa videre til O. S. En Tak til Haandgerningslærerinde Fru Andersen for hendes gode Undervisning. Den fik jeg haardt Brug for,

Forskoleseminarieholdet 1917

da jeg fik 80 Piger til Haandgerning, fordelt paa 2 Klasser. Ved Inspektricens Hjælp fik vi bedre ordnede Forhold, saa jeg ogsaa der kunde møde med pæne Resultater. Saaledes kunde jeg blive ved med at drage Eksempler frem til Ære for O. S.

Det var med Vemod, vi saa Afskedstimen nærme sig, Oktober 1917, skønt vi higede efter at komme ud at prøve Kræfterne. Alle Lærere og Lærerinder paa Seminariet stod os lige nær: Vort prægtige Forstanderpar, Hr. Ejler Møller og Frue, Forstander Busk og Datter, Dr. Niels Møller, Fru Andersen og mange flere. Til sidst skal nævnes den nuværende Forstander, Hr. Alfred Hansen. Dette skal være mit Jubilæumsønske, at O. S. maa vokse og trives og føres videre i samme gode Aand under Hr. A. Hansens dygtige Ledelse.

Med Tak til O. S. for 1915—1917.

Fru *Kristine K. Olsen*, f. Jensen.

Paa Vej fra Minus til Plus

Unge Lærere er tit nogle forbistret kedelige Svende, de er tit saa satte, saa færdige; men maaske kommer det bare af, at de føler sig forpligtet til at virke saa afklaret, saa positivt. Dette Hæfte har mange unge Læsere; til alle jer føler jeg Trang til at sige: „Sig mig, er I virkelig færdige med alle disse store Problemer, som optager al Verdens Ungdom?" Lad os stryge Formerne og snakke om det.

Da vi, der er unge, var et Par Aar yngre, end vi nu er, var den ledende Aandsretning, den, der ogsaa naaede nogle af os bag Seminariets tykke Mure, i høj Grad præget af Skepticisme, og derfor blev vi lede og kede af den. Derfor blev Kjeld Abell en Tid vort store Navn, da han startede Eftersøgningen efter Melodien, der var blevet væk; og Oxford kom med sine Absolutter, og vi gik til Møde i „Forum" alle sammen og grinede — og var skuffede. Ved Juletid udkom der dengang paa Seminariet

et lille Hæfte, „Strejf" hed det, og nogle af jer kan maaske endnu huske fra det Worres Vers om dem derude, uden for vore Grænser, der marcherede Skulder mod Skulder, og om os, der stod og saa til og grinede — og alligevel saa gerne vilde med. For der skete jo saa meget derude, hvor Europas Folk søgte efter deres Melodi; der skete ingenting herhjemme. Vi forstaar maaske — nu, vi er blevet ældre — Kaj Munks evindelige Tumlen med Diktatorskikkelsen; ogsaa denne vestjyske Præst følte sig paa een Gang draget og frastødt af denne nye Tone, det absolutte.

Men der kom jo en Morgen, Dagen før Praktikeksamenen, da der begyndte at ske noget herhjemme ogsaa; nogle mener saa ganske vist, at der kom meget ud deraf, andre mener, der kom intet. Om det handler alle Foredragene i Forsamlingshusene for Tiden, og de ender godt, alle disse Foredrag — ligesom Eventyrene — for vi er blevet positivt indstillede med eet Slag. Men saa er der jo bare det, at vi fik aldrig prøvet, om denne Indstilling kunde holde ved det grønne Bord, eller rettere sagt: Eksamensspændingen er ikke ovre endnu, alle Spørgsmaalene er ikke stukket ud, Sedlerne ligger der, men med Bagsiden opad.

Mens vi tidligere maaske var tilbøjelige til at søge vore Idealer, vore Maal, ude i den store Verden, er vi nu ved at blive lidt snæversynede; vi kan gaa tilbage i vor egen Historie og der finde en Niels Ebbesen, som kan klædes i, saa han ligner os; men det giver os intet Svar paa, hvordan vor Tids Mennesker nu, i Dag, klarer Eksamenen, naar de kommer ud for den; Mennesker, der ligner os og er i Slægt med os. Det er det, der interesserer, det er det, der er saa grusomt spændende; viger deres Skepsis? Bliver de stærke i det afgørende Øjeblik? Klarer de sig godt, og kan vi gøre os Haab om at klare os lige saa godt? Paa de første af disse Spørgsmaal kan vi faa Svar; det sidste af Spørgsmaalene er det, der skal holde os vaagne, ikke engang Citater kan besvare det.

Der tales i disse Tider bestandigt om Nordiskhed, og

det er vel ikke underligt, for aldrig har disse fem Smaalande vel kunnet fortælle hinanden saa meget som nu; de har pludselig faaet saa meget at sige os: Sverrig, Norge og Finland, saa meget, som vi ikke vil snakke med andre om. Det bedste og meste af det bringer de Bøger os, der naar herned. „Rid i Nat" er vel den kendteste, skrevet af en Mand, der tidligere havde saa meget bittert at give Udtryk, men som nu bare har eet, der skal ud: Frihedens glade Budskab. To andre af disse nye Bøger er den svenske „Blod og Sne" og den finske „Nej, vi skal aldrig dø". De to Bøger giver Haab om, at det skeptiske Nutidsmenneske kan være ganske roligt, i Afgørelsens Stund er det helt nok, er det uden Tvivl om Farverne sort og hvidt. Og saa er der det gode ved de to Bøger, at de er ikke Sandsynlighedsberegninger, de er Vidnesbyrd, saadan gik det, siger deres Forfattere, og der er ingen Grund til at tvivle paa Sandheden af deres Beretninger. Det er ikke en Formodning, et Haab, de forkynder; det er noget, der er foregaaet; saadan var det.

Peter Nissers „Blod og Sne" er paa mange Maader den, der ligger os nærmest. Manden deri er nemlig en af Tyvernes, Tredivernes, der mangler en Melodi, en rodløs; og saa kommer han da med i Finnernes Vinterkrig næsten ved en Tilfældighed, i hvert Fald ikke af en eller anden idealistisk Grund, og han oplever i disse faa Maaneder mere, end han oplevede i hele sit tidigere Liv, der saamænd ellers havde været broget nok. Først og fremmest oplever han det samme, som Remarque og hans Kammerater oplevede i Vestfrontens Skyttegrave, at Krig er alle Helvedes onde Magter sluppet løs paa Jorden, er Larm, der lammer alle Sanser, er Jorden, det fasteste faste, sprøjtet ud over lemlæstede Mennesker. Men Verdenskrigens Forfattere stopper op her, giver ikke mere, skildrer Soldaten, der forlod sin Barndomsby i Begejstring og vendte hjem fra Kampen som et rystet, desillusioneret Menneske. I „Blod og Sne" gaar det vel ikke Hovedpersonen omvendt; han naar ikke Begejstringen for Kampen — heldigvis — men han naar saa langt, at han opdager,

at der er saa sandelig noget, der er sandt, og noget, der er Løgn; der er noget, der hedder Pligt, noget, man ikke kan rende fra, selv om saa Pigen, man kom til at holde af, tigger og trygler en derom. For han træffer en Kvinde derude, denne rodløse Mand fra Trediverne, som har truffet Snese af Kvinder før, træffer hende under de samme hæsblæsende Omstændigheder, som fører Manden i „Hvem ringer Klokkerne for" sammen med Maria, og det gaar op for ham, at Kærlighed er andet end Drift, er noget af Aand. Altsaa et Nutidsmenneske paa Vej ind i noget positivt, noget, der kan bære, paa Vej mod Melodien, der blev væk, og et Nutidsmenneske, som du og jeg, der midt i Krigslarmen er stærk nok, eller først da bliver stærk nok, og som midt i Sorgen over, at det hele tilsyneladende var forgæves, for Finland vandt jo ikke sin Kamp, alligevel føler sig rigere, nærmere Lykken, fordi der med eet toner frem nogle enkle, klare Linier. — Maaske er dette bare Sludder, Anmelderklicheer; men for Læseren virker det saadan, og foreløbig er vi jo alle Læsere.

„Nej, vi skal aldrig dø" er finsk, mens „Blod og Sne" var vesteuropæisk, og det gør en væsentlig Forskel, for der var altid langt fra Helsingfors til London og Paris og nærmere til de russiske Betonstillinger paa den anden Side Grænsen. Finnerne glemte ikke et Øjeblik, at de var Grænsefolket, og de staar os fjernere end de andre nordiske Folk; de oplevede saa meget, og derfor ser vi med lidt skræmte Øjne paa dem.

I den finske Bog er Hovedpersonerne et ungt Ægtepar, som maa tage Afsked med hinanden, fordi han skal til Fronten; der gør han saa sin Pligt og falder, mens hun arbejder hjemme paa en Fabrik og „kun" mærker Krigen, naar Bombemaskinerne tvinger Arbejderskerne i Tilflugtsrum under Fabrikken. Ja, saa simpel er Gangen i Fortællingen; der er ingen Intriger, ingen tredie Person, der truer med at skille de to Ægtefolk, der er ingen høje Lovprisninger af det blaa-hvide Flag og af Døden under det. Men hvor er det sjældent at træffe paa en Bog, der

skildrer dette ganske simple: et Par unge Mennesker, der maa skilles, fordi deres Land kræver det, og saa dette simple, at de — skønt de ikke er Helte — bare holder ud og holder sammen og gør deres Pligt. En lille graa Bog, javel, ikke Spor spændende, men med Grundforhold i, fordi vor farlige Tid ikke under dens Forfatter Raad til at standse ved Udenværkerne, der bliver ikke Raad til Krumspring af nogen Art.

Nu er der nogle, som ryster paa Hovedet p. Gr. a. al den Snak om Krig og Soldater; er Krigen da virkelig saadan „et Foryngelsens Bad", som en aristokratisk gammel Digter engang skrev? Nej, og atter Nej. Men Krigen er den haardeste Nød, Nutidsmennesket kan blive stedt i, og hvordan klarer det sig saa gennem dette tunge?

— — — — Og saa er dette positive, dette faste, jo alligevel slet ikke saa fast endda for den, der læser disse og andre Vidnesbyrd for at finde en Støtte paa sin Vej fra Minus til Plus, fra dette at være vant til, at enhver Sag har sine 17—18 Sider, der hver for sig er rigtige, til det, at en ganske bestemt Side alligevel er den eneste, der er værd at tage Parti for, fra dette Skuldertræk „Tja, det er jo relativt" og saa til det „*Det* er rigtigt, og *det* er forkert", og „Af den Grund er det forkert". Nej, Maalestokken er stadig vanskelig at faa Øje paa.

Der er nok, der i en Haandevending har faaet det hele klart for sig; der er færre, og de er ikke de mest fremtrædende, der nu bare ser et Fingerpeg, der viser i den Retning, de selv saa gerne vil. Der staar i disse unges Sind en Strid mellem den gyldne Ensidighed og saa denne „paa den ene Side og paa den anden Side" Indstilling, som vi er opvokset under. Kan disse to Syn forenes, saa der fødes et Værdimaal, vi med god Samvittighed kan anvende? Det er det Spørgsmaal, der i disse Aar er det fremherskende, og det er det Spørgsmaal, som de to omtalte Bøger siger os kan løses og bliver løst, naar det er absolut nødvendigt, at man staar fast.

Maaske føler vi det da ogsaa som Antero i „Nej, vi skal aldrig dø", der siger, at det med Religionen vist,

naar alt kommer til alt, er det eneste, der giver Svaret, og han føler, at ingen kommer helskindet ud af Kampen uden bagefter at være nødt til at tage Stilling til det.

Saa kan vi, der er unge, og som vel saa meget afhænger af, da bare gøre det, at vi kan vise hinanden vore aabne søgende Ansigter og bekende, at vi har et langt Stykke igen; vi kan af en ærlig Vilje stræbe fremefter, hjulpet af dem, der saa, hvordan det gik, naar det blev Alvor, og ruske i dem, der er havnet i en eller anden „sikker" Baas, men paa hvis Øjne vi kan se, at de er i samme Nød som vi selv.

Emil Petersen.

To Breve, skrevet i Dialekt

Under min mangeaarige Undervisning i Dansk i Odense Maskin-Teknikum har jeg jævnlig haft Fornøjelse af at lade de Elever, der havde Lyst til det, som Stilopgave skrive et Brev i deres Hjemstavns Dialekt. Eleverne faar i det daglige altid 2 Opgaver at vælge imellem, en teknisk og en ikke-teknisk. Da det maaske kan interessere Kolleger blandt Dansklærerne at se, hvad unge Teknikere kan præstere, naar de bevæger sig uden for Tandhjuls og Trissers Omraade, hidsætter jeg her med Forfatternes Tilladelse et Par Prøver. Eleverne har hver paa sin Maade søgt at komme Dialekten saa nær, som det er muligt, naar man ikke anvender fonetiske Tegn. Det sidste Brev søger at gengive Ribe-Egnens Dialekt.

Red.

Brevet er tænkt skrevet af en 15-aarig Tjenestedreng til en Ven i Nørrejylland. Dialekten er Sønderjydsk, som det tales paa Tønderegnen.

Kære Peter!

Tak faa æ Bræv aa æ Belder; de' vaa heel sjøv aa bliv aknepset et Gaang, aa di andæ, do tov, va aa heel' gooj'. Æ Dav, ættæ do vaa rejst, vaa vi hæn' aa gliif. Da skuld' do haj væn mæ; vi fanget tre Øerder aa novæ AAL aa en heel Stak Skallæ'. Di to Øerder fanget vi indda aa jet

Gaang; de' vaa omm' i Jørgens Kuul'. Ættæ den Ti' ha vi jo faat æ Kvorn ind aa sin æ Katøflæ aa æ Roæ'. Drees haj næ' kommen galt a Stej den an' Dav, lav han skuld' te' Marks mæ Blejs aa Hans faa æ Vuun. Hans æ jo ejsen taallæ nok; mæn Blejs æ jo æ let urollæ aa kretlæ. Lig' aa jet Gaang blæv di heel tumbæ, aa Drees foldt a æ Vuun, aa æ Hæst rænd' laa'sk. Di rænd' heel op aa den and' Ænd' a den laang Fenn'; mæn dæ' vaa æ Læjgaf lot, saa di kund' it komm' længæ. Naa, dæ ske' jo ennæ Moløæ ve 'æt; mæn do ka tro, Poul a æ Malæ's bløv ræjt. Han støj føst aa ke'g æ let aa æt; mæn de' va' allæ læng, saa begyndt' han aa øøf aa Moæ, aa sin strøvæt han aa rænd', aalt va han kund', hæn te æ Hejsæ aa begyndt' aa klaæ op i 'en. Han haj saa traffelt, te han it et Gaang saa de' Læ', dæ støj lig' ve æ Si' aa ham, mæn blæv ve aa klaæ, heel te han vaa op aa æ Top, aa æ Hæ'st vaa neæ ve den an' Ænd'. — — Øvægaa' vaa a mæ aa Klapjavt ue i æ Skov aa tvæ's øvæ æ He' ne' te æ Strøøm. Vi fek æt Pa' Ha'er aa æt Pa' Skovduæ, aa vi javet aa æt Dye' op; mæn de' slaap fra vos øvæ æ Strømm aa øvæ i den and' Skov. — Do ku' ves sna't it kænd' æ By no, ves do kom æt Smot hæne'; di ha' begyndt' aa støv' no omm' ve Tomas'es Skøt, saa æ Æng æ sna't heel øvæsvommen. De' blivæ glandt te Vindtæ, ven de' frys; saa ka vi rend' aa Skejtæ heel om a æ Bangaa'. Naa, mæn no maa æ ue aa gi æ Hææst æt Maal Hakkels, saa æ slottæ faa de' jært Gaang mæ manne Helsnæ fra Fa' aa Moæ aa Onkel Jes'es. Helsen aa din Fa' aa Moæ fra din Ven

Hajse. (Hans).

Gloser:

aknepset: fotograferet. *gliif:* fange Fisk med en Glib. *Kuul':* Kule, dybt Sted i Aaen. *kretlæ:* pirrelig, nervøs. *Fenn':* Mark. *Lejgaf:* Led. *øøf:* raabe. *Moløæ:* Ulykke, Skade. *strøvæt:* skynde sig. *Hejsæ:* Hæs. *Læ':* Stige. *Øvægaa:* I Forgaars. *Strøøm:* Aa. *Dye':* Raadyr. *støv':* stemme op. *Skøt:* Sluse. *glandt:* rart, morsomt.

Retskrivningen er ladet ude af Betragtning, idet Stavemaaden af de enkelte Ord saa vidt muligt følger Udtalen. Lange Vokaler er skrevet som to Vokaler; aa betyder dog oftest ikke lang Vokal a, men aa som i AAR paa „Rigsdansk" („Højdansk"). „r" betegner overalt, undtagen i Slutningen af et Ord, Tungespids-r.

Jens Knudsen,
3 M t a.

Høm, den 5.-8.-1942.

Kjære bette Ane!

Do mæ di kjøn Yvn aa di guul Krøller, dær sær som en faagyl Ramm om di bette Ansegt. A ælske di, Ane, aa a vel no ett næjt, te a savner dæ grov, aa nær a no skryver te dæ, mi Pig, ka a snaaer ett hold mi Taare. Do æ no en hvalle Pig; dæ ka a nok vær bat mæ. Do maa ett blyv gal o mæ, Ane, fordi a somtie æ saa tratte. Det æ ræle, hva do sæjer, at a ska før mæ naave finer, no a æ bløvn folovet mæ en Gaarmandsdætter; men, Ane, no ka a glæj dæ mæ, at a no rer mi Hor vær jeneste Dav, aa a æ aa begjynd mæ aa vask mæ om æ Morner, saa dær æ livalle Fremgong. No vel a fortæl dæ lidt om, hva a for æ Ti te aa go mæ. Føst mo a jo vær Morn aa Avten molk 5 Kyer. Naar saa a æ færre mæ det, ska a ha æ Svin gien, aa saa ska a muug øver det hel, aa ve æ Høns ska a ha Æg taaven ind. Nær saa a æ færre mæ det, ska a uve aa plov eller saaen, hvad dær no ka fal for. Æ Mand æ no let vitløfte somtid, mæ hva a ska lav. Den jenest, dær ka stye ham, æ vo Muuer; men hun ka aa nok sæj ham, hvo æ Skaf de ska sto; han tør ett la vær mæ aa gjør, hva hon sejer, aa det benyte hon si af, saa somtid springer han rundt, som var han en Bol i naave Sup.

Vor Mueer hon æ no saa flink te aa spør te dæj, Ane; mæ hon ve no aa godt, at te a ve grov gjern snak om dæ. Ja, a ælske dæj aa hober, aa do ælske mæ, aa at do

aalle ve blyv saa skrap ve mæ, som æ Kon hær æ ve vor Faar.

Ka do ett fo mi Muuer te aa sæn mæ mi ullen Trøj, for a goor no aa frys, nær a ett haar den; æ Veje æ jo saa stræng hær o æ Vesteregn.

I Gooraftes sad a nie ve æ Strand o sov u øver æ Vand, aa saa kam a saaen te aa længs ætter dæ, bette Ane. Æ Vand haaj snaar den samm Kulør som di Yvn.

Ka do hovs, naar vi saaen gik Tur i gamel Dav om æ Avtner? Det var en dæjle Ti den Gang. Ka do aa hovs, da vi sad nie o den Træ, dæ var faalen ni af æ Skrænt aa uve i æ Vand? A holdt di Haand, aa saa smil do saa kjærli op te mæ.

Naa, Ane, no ska a i mi Seng aa drøm om dæj, aa a vel saa slut mæ di kjærligste Hilsener aa manne Køs.

A æ altid di æjen

Sofus.

— — —

C. A. Bramsen,
3 M t b.

Seminariet i 1942

JEG saa kun tilbage. Mig Livets Lyst bortklang", synger vi med Ingemann, og naar vi tænker paa Aaret 1942 og de Skuffelser, det har bragt Mor Danmark og os, giver vi ham fuldt ud Ret. Dog, hvis vi kaster vort Strejflys ind over Skolelivet paa O.S. i det forløbne Aar, da finder vi Oplevelser, som har kunnet ængste, og andre, som har kunnet glæde, og disse sidste har været saa rige, at vi trods alt ser tilbage i Undren og Taknemmelighed.

Januar. Da vi udhvilede og veloplagte tog fat efter Juleferien, følte navnlig Eleverne i Eksamens- og Afgangsklasserne, at Kræfterne burde spændes og Viljerne staalsættes, om tilfredsstillende Resultat kunde opnaas. Næstældste Seminarieklasse paabegyndte uden for Skoletiden et ikke obligatorisk *Samariterkursus,* ledet af Formanden

for Odense Amtsafdeling af „Dansk Røde Kors", Overlæge *Erik Krarup*. Formaalet var dels at sætte vordende Lærere og Lærerinder i Stand til paa rette Maade at yde første Hjælp i forekommende Skadetilfælde inden for Skolens egne Omraader, dels at uddanne de unge Mennesker til at kunne træde hjælpende til ogsaa andetsteds, hvor Hjælp tiltrænges.

I Slutningen af Maaneden afholdtes i Gymnastiksalen *„Broget Aften"*, arrangeret og udfyldt af Eleverne selv. Der var Solospil, Sang, Oplæsning, Deklamation og Sketches, nydeligt og morsomt i en i Sandhed broget Blanding, og til Aftenens Plus kan medregnes, at IV Kl.s Skoleværter fra Sommerens Skoleophold var inviterede. Under paafølgende Kaffebord tolkedes fra forskellige Sider Glæden over Samarbejdet og Aftenens Forløb.

Februar. Begyndelsen af Maaneden stod navnlig for Faglærernes Vedkommende i de skriftlige Arbejders Tegn, ialt indsendte Seminariet inden 15. Febr. 77 Speciale- og Aarsarbejder + 30 Afløsningsopgaver i Pædagogik = 107 Elevbesvarelser til Censorernes Bedømmelse. Heraf blev de 79 antaget, d. v. s. næsten 75 pCt., et for Skolen særdeles tilfredsstillende Resultat.

Den 13. havde vi den traditionsrige Børnefest, *Karnevalet;* Forskolen forlystede Deltagerne med Dramatisering af Kappel Bøckers Eventyr „Prinsessen, der ikke kunde sove", og III Kl. opførte med realistisk Virkning „Trymskvadet" i fantasifuld Iscenesættelse.

Marts kommer med Aarets første Eksamen, Optagelsen til Forskoleseminariet. Til Prøven mødte 26 unge Piger, af hvilke de 21 slap ind, og med en Tilgang af Elever fra Vejle fik vi en Klasse paa 23, som nu arbejder flittigt mod det store Maal, de har sat sig: at undervise Smaabørn. I Slutningen af Marts kom Afgangsprøven for de „gamle" Forskoleelever; den varede to Dage, da der kun var 12 Elever, og Statsskolekonsulent Kaalund-Jørgensen var atter i Aar en meget forstaaende Censor. Om det saa

var det fremlagte Haandarbejde, tog han det i Øjesyn og glædede sig over de fikse og brugelige Ting og Stoffernes skønne Farver. „Det er rigtigt," sagde K.-J., „lær Børnene, at en Ting er bedst, naar den forener Nytte med Skønhed."

Afskeden med de 12 unge var som altid præget af det „vemodigt-glade", der kommer over Sindene, naar Mennesker, man har lært at kende og holde af, forlader Skolen — nogle for maaske aldrig at vende tilbage. Forstanderen gav dem sine og Skolens varmeste Ønsker med paa Vejen.

IV Kl.s aarlige *Fredericiatur* til Døvstummeskolen blev gennemført den 20. og som sædvanligt ledet af Georg Knudsen.

April. Paaskeferien indleder Maaneden, saa de nye Forskoledamer møder først den 8., godt udhvilede og med friskt Humør. Børneskolen starter samme Dag sit nye Skoleaar med pænt Elevantal til Trods for, at Byens to nyeste og mest moderne Kommuneskoler ligger ganske tæt herved.

I April gaar det saa ellers rigtig løs med Eksamen for 2. og 4. Seminarieklasse, en vis Spænding og Uro dirrer gennem hele Skolen, selv Børnene følger med Deltagelse „de voksnes" Skuffelser og Glæder i denne Tid.

Maj. Det førnævnte Samariterkursus for III Kl. endte med en Eksamen den 13. Alle bestod Prøven, og Overlæge Krarup kunde afslutte Kursus'et med nogle anerkendende Ord og med Uddeling af Samariterbeviser og Røde-Kors Emblemer. Eksamenskurven svinger videre og falder først nogenlunde til Ro, da vi naar ind i *Juni.* Den 11. Kl. 20 mødes vi med Aarets Dimittender — 30 ialt — til „den sidste Time". Det er, som om hverken Forstanderen eller Lærerne ret kan slippe de unge; der er saa meget, som trænger sig paa og maa siges dem, inden de selv skal tage Roret og staa Havnen ud. Ogsaa megen Tak rettes til de unge for Maalbevidsthed og Flid, saa

Klassen kunde opnaa en samlet Gennemsnitskarakter af 6,63.

Den 22. begyndte Optagelsen til Seminariet. 52 Elever havde meldt sig, saa det blev strenge Dage paa begge Sider af de grønne Borde. Dog klaredes alt paa 4 Dage

Fra Udflugten til Hasmark

med Resultatet, at 28 optoges i første Klasse, og af tilmeldte Studenter toges 2 med meget smukke Eksamener. Anstrengende Dage var det, og et knugende Tryk laa tungt over os alle, fordi Stunden nu var rykket nær, da Forstanderen skulde ind til København og gennemgaa sin alvorlige Operation. Hvordan det gik, og hvor megen Angst og Spænding den Tid bragte, er sikkert de fleste bekendt, saa jeg kan vist roligt ile til det nye Seminarieaar, der begynder efter Sommerferien.

August. Den 11. tog Skolen fat igen, og snart gled vi ind i den solide Arbejdsrytme, som har været O.S. egen, saa længe jeg mindes. Selvfølgelig savnede vi vor Forstander i baade Fest og Hverdag; men alt var tilrettelagt, at Arbejdet kunde gaa uden mærkbare Forandringer, og bag alt laa den dejlige Vished om, at inden længe vilde de trænede Hænder gribe Roret igen.

Lørdag den 29. gik Udflugten pr. Cycle til Otterup og Hasmark. 156 Deltagere var mødt, og det skønneste Sensommervejr gjorde Dagen straalende. Sportskampe, storartet Kaffebord, Taler, Sange og en Hjemtur i et Maaneskin saa romantisk, som man ikke tror det muligt i 1942.

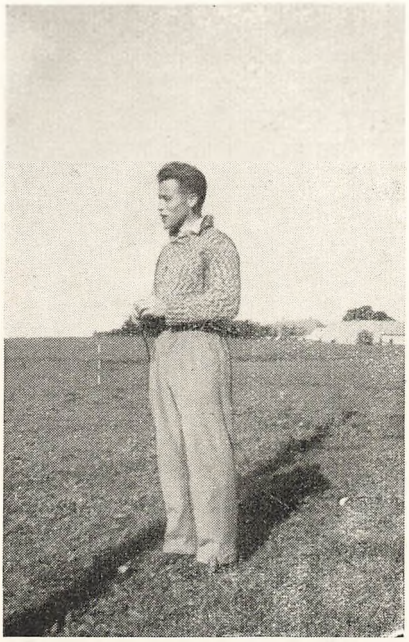

Seminarielærer Carl Clausen, Lejrskolens Leder

September. III Klasse drager paa Lejrskole, der ogsaa i Aar holdes paa Vejstrup Ungdomsskole. Seminarielærer *Carl Clausen* er fast Leder; *Forstanderen* og Frøken *Anna Hansen* besøger Lejrskolen nogle Dage og leder Arbejdet med deres Fag. En streng, men herlig Tid har de unge dernede i det skønne Sydfyn, hvor der ikke alene gives dem Indblik i mange praktiske Ting, men hvor de ogsaa faar Sindet opladt for det stærke aandelige Liv, den Egn bærer saa smukt et Præg af.

I Septbr. afholdes de traditionelle *Sportskampe* Skaarup—O.S. og i Aar med det forbløffende Resultat, at alle Sejre gik til O.S.!

Mandag den 14. Septbr. begyndte Hr. Alfred Hansen igen sit Skolearbejde, og Dagen indledes ved en særlig festlig Morgensang med hjertelige Velkomsthilsener fra ældre og unge, store og smaa. Selvfølgelig var Kræfterne i Begyndelsen ikke store; men en kraftig Vilje og meget

Fra Lejrskolen

udviklet Pligtfølelse hos vores Forstander gjorde, at Timer og dagligt Kontorarbejde praktisk talt kunde forløbe normalt med det samme.

Tirsdag den 15. afholdes det store Idrætsstævne paa det nye Stadion. II Sem. Klasse var aktive Deltagere, IV fungerede som Dommere. Stævnet var festligt arrangeret, men desværre var Vejrguderne i daarligt Lune.

En Eftermiddag i Septbr. holdt Missionær *Bogø* et meget interessant Foredrag: „Baggrunden for det, der sker i Østen". Midt i en Propagandatid var det velgørende at høre en Mand tale om, hvad hans Øjne har set, hans Forstand har maalt, hans Hjerte har følt. Det fjerne

Østens Problemer rykkede os nær, og vi forstod, at maaske afgøres en Del af vor Fremtid derude.

Oktober. Biskop *Øllgaard* var Taler ved Aarets første „Aabne Hus". Emnet hed „Frygten i Opdragelsen", og inden Foredraget var til Ende fik mange af os et ganske

Fra Lejrskolen

nyt Syn paa Frygten, der vel nærmest anses som værende af det onde, men som vi herefter ser paa som et Middel — maaske det bedste — til Opdragelse af andre og navnlig i al Selvopdragelse, vel at mærke, naar „Frygt" tages i den Betydning, som Biskoppen lagde deri.

Den 15. Oktober var Børnene til Generalprøve paa *„Charleys Tante"*, som III Kl. havde indstuderet under *Georg Knudsens* Instruktion. Forestillingen morede, bl. a. fordi det var lykkedes de optrædende og deres Instruktør at faa et kvikt Tempo og Liv over Farceløjerne. Næste Aften — senere Aars Tradition tro — var Børnenes Forældre Seminariets Gæster til Forestillingen og det ef-

terfølgende Kaffebord, hvor som Led i Underholdningen bl. a. d'Herrer *Caspersen* og *Damgaard Pedersen* læste op. Lørdag d. 17. oprinder Seminariets egen Festaften, som fik en aldeles overvældende Tilslutning af baade nuværende og gamle Elever.

Scenebillede fra Charleys Tante

November. Den 7. var Hr. *Kaalund-Jørgensen* Seminariets Gæst i en ny Egenskab, nemlig som Foredragsholder. „Den nye Undervisningsvejledning for Folkeskolen med særlig Henblik paa Fagene Dansk og Historie" lød Emnet, og gennem Talen gik erfarne Skolemænds Ønske om, at de unge Lærere maa forstaa, at det ikke egentlig er i Eksamensskolerne, men i Folkeskolen den store Kamp skal bestaa for at bevare alt det bedste i dansk Sprog og Kultur.

Det sidste „Aabent Hus" i 1942 blev en stor Oplevelse gennem *Jørgen Bukdals* inspirerede og inspirerende Foredrag: „Den dansk-nordiske Arv". Hans Skildring af Henrik Steffens og danske Mænds Møde med ham var simpelthen uforglemmelig. Efter Kaffebordet fik vi Digte af J.B., og til allersidst H. C. Andersens Eventyr „Det utroligste" fremsagt, oprullet — nej oplevet for vore Øjne. Den Aften gjorde os klart, at der bag vor Tids Utryg-

hed og Kaos maa komme noget godt, saa sandt som Aand — ogsaa nordisk Folkeaand — er en Magt, en Virkelighed, der aldrig kan dø.

December. „Ind under Jul"-Stemning, som vi kender den fra Aar til Aar. Mørke, Angst (hvordan skal vi dog

Scenebillede fra Charleys Tante

kunne holde Jul i Aar!) og trods alt — Forventning fylder os inderst inde, og en skønne Dag slaar det ud i lys Lue med pyntede Klasser, Julesalmer og straalende Barneøjne, og vi hvirvles med paa Underets og Glædens Strøm, oplever Jul igen.

Indledningen til selve Højtiden er Skolens Juletræ; Mørklægning, og alt det der, holdes ude fra Sindet, og om Aftenen i Salen under Koncerten og Dansen, ved Kaffebordets Taler og Sange straaler Julen os saa stærkt i Møde, at vi tager den ind til os og lader den lyse over Julen i vore Hjem.

Hvis der bag mine jævne, lidt referatstørre Ord mærkes et Skolelivs Pulsslag i Arbejde, i Fest, i Angst, i Glæde, da er min Hensigt naaet, og jeg tror, at De, som selv lever Skoleliv, vil sige som jeg, at 1942 — trods alt — blev et Aar, vi bør mindes i Undren og Taknemmelighed.

Poul Petersen.

Meddelelse fra Kassereren

Medlemsantallet var sidste Aar 645. 1. Januar 1943 er det 655. Forrige Regnskabaar maatte jeg sende 225 Opkrævninger; i dette er der „kun" sendt 167 Opkrævninger ud. Alene i Porto har Foreningen ved denne Udsendelse af Opkrævninger sat 14,40 Kr. til. Det er i sig selv kedeligt; men endnu mere nedslaaende er det at konstatere, at 20 Medlemmer, som modtog Opkrævning, nægtede Indløsningen, selv om de havde modtaget og beholdt Aarsskriftet.

Send derfor hellere straks paa vedlagte Giro-Indbetalingskort, Konto Nr. 16018, Kontingentet, som er efter eget Ønske, dog mindst 2 Kr. For Dimittender af Aargang 1942 dog kun 1 Kr.

Harald Damgaard Pedersen.

Adresseforandringer bedes inden Jul meddelt Kassereren: Harald Damgaard Pedersen, Westermannsvej 17, Odense.

Bestyrelsen etc.

Bestyrelsen har følgende Sammensætning:

1. Poul Nissen, Formand og Redaktør, Fruens Bøge Allé 16, Fruens Bøge. Tlf. Dalum 262.
2. Frk. Magdalene Jørgensen, Næstformand, Frederiksgade 18, Odense, Tlf. 5116.
3. Hr. Seminarielærer Damgaard Pedersen, Kasserer, Westermannsvej 17, Odense.
4. Fru Inge Hauge Sejr, Hannerupgaardsvej 42, Odense. Tlf. 6995.
5. Frk. Caroline Andreassen, Aasen 62, Neksø.
6. Fru Thyra Andersen, Stolbergsvej 6, Odense. Tlf. 6049.
7. Hr. Axel E. Nielsen, Aarestrupvej 14, Odense. Tlf. 8422.

Adresseforandringer bedes inden Jul meddelt Kassereren, Hr. Damgaard Pedersen, Westermannsvej 17, Odense.

Bidrag til Aarsskriftet (skriv kun paa den ene Side af Arket) modtages hele Aaret af Redaktøren (se ovenfor).

Regnskab

FOR

ODENSE SEMINARIUMS ELEVFORENING

1942

Indtægt.

Beholdning fra 1941	73,62	Kr.
Medlemsbidrag	1336,50	-
Indvundne Renter	3,68	-
Strafporto	35,70	-
Bidrag til Studiehjælpen fra „gl. Elev“	5,00	-
	1454,50	-

Udgift.

Trykning og Forsendelse af Aarsskriftet	716,86	Kr.
Frankostempling af 167 Opkrævninger	50,10	-
Indbetalingskort m. Paatryk	17,25	-
Konvolutter	33,50	-
Postindkasseringer m. Paatryk	7,90	-
Kartotekkort	2,55	-
Sekretærløn	50,00	-
Bidrag til Studierejse (4. Seminarieklasse)	22,00	-
Bidrag til Lejrskolekursus for III. Seminarieklasse	45,00	-
Studiehjælp til 4 Seminarieelever	375,00	-
Blomsterhilsen til Formandens Sølvbryllup	12,00	-
Kassererens Portoudgifter	0,90	-
Gebyrer	1,45	-
	1334,51	-

Indtægt	1454,50	Kr.
Udgfit	1334,51	-
Beholdning	119,99	-

Odense, den 1. Januar 1943.

HARALD DAMGAARD PEDERSEN

Regnskabet revideret og fundet rigtigt.

Odense, den 15. Januar 1943.

GEORG KNUDSEN HENNING B. ANDERSEN

Medlemsliste

Seminariet. Andersen, Laura, Frue (Æresmedlem). — Grunnet-Jensen, Frue, Helgavej 10, Odense. — Møller, Niels, Dr. phil., Popsensgade 7, Tønder. — Møller, Ellen, f. Hansen, Jacob Erlandsensgade 3^3, København Ø. — Clausen, Carl, Tesdorpfsvej 11, Odense.

1903. Nissen, Valborg, Frk., Boulevardgaarden Opg. D^2, Odense.

1906. Boe, Lars, kgl. Operasanger, „Boen", Mygindlund, Assens. — S. Jørgensen, M., Frk., Frederiksgade 18, Odense (Næstformand). — Jørgensen, R., Realskolebestyrer, Skærbæk. — Nielsen, N. Mellerup, Vestergade 59, Silkeborg.

1907. Hansen, M., Frk., St. Hans Skole, Odense. — Jensen, L. F., Vøjstrup, N. Broby.

1908. Boye-Albertsen, Bjernæs, Rødby. — Drud, Johanna, f. Møller, Frue, Sadolinsgade 53, Odense. — Jensen, A. F., Melby. Jullerup. — Nissen, Johanne, Enkefru, f. Johannesen, Over Lert, Farris. — Simonsen, K., Frk., Habæk, Bedsted.

1909. Dyre, V., Frue, f. Kelstrup, Lygtebanken 17, Korsør. — Kristensen, K., Frk., Skovlund, Mølby. — Lehn, C. Jul., Skolebestyrer, St. Hans Plads, Odense. — Petersen, H. H., Engvej 28, Odense. — Paulsen, M., Frk., Hannerupgaardsvej 13, Odense. — Bøgh, Otto, Nr. Broby.

1910. April. Filstrup, M., Frk., Kystvejen 100, Kalundborg. — Møller, S., Frk., Sjolte, Tappernøje. — Rasmussen, B. M., Frk., Brendekilde, Holmstrup.

1910. Juni. Frandsen, Marie, Frk., H. Hansvej 1, Sønderborg. — Funch, H. H., Rønbjerg. — Hansen, Alfred, „Sonja", Svanedamsgade, Nyborg. — Henriksen, O., Frk., Fru Ingesvej 8, Sorø. — Jensby, A., Trige, Aarhus. — Jørgensen, T., Frue, f. Maaløe, Bøgildsvej 9^1, Odense. — Kjøng, Valborg, Frk., Vesterport 3, Randers. — Madsen, M., Frk., Søndre Skole, Holbæk. — Nissen, P., Fruens Bøge Alle 16, Fruens Bøge (Formand og Redaktør af Aarsskr.). — Rasmussen, F., Frk., Sdr. Boulevard 68^1, Odense. — Rosenlund, P., Ravnebjerg, Holmstrup.

1911. Juni. Andersen, A. J., Brydegaardsvej 52, Svendborg. — Andersen, J. Smidt, Vallenderød, Tølløse. — Hansen, Alfred, For-

stander, Seminariet, Odense. — Jonasen, S., Frk., Ove, Hobro. — Olsen, H. M., Vejlby, Riis Skov. — Rosenlund, J., Fredensvang, Aarhus.

1912. Baumgartz, Th. Frk., Kongebrogade 49, Kolding. — Christiansen, M. P., Aagade 4, Køge. — Hansen, M. Frue, Strandgaard, Saltofte, Assens. — Hornbech, K., Frk., St. Hans Skole, Odense. — Hvenekilde, O., Assendrup, Daugaard. — Jørgensen, M., Frk., Jægersborgvej 24, Kgs. Lyngby. — Larsen, N. C., Overlærer, N. J. Fjordsgades Skole, Aarhus. — Pedersen, K., Langø Skole, Kappel. — Rasmussen, S., Vridsted, Skive. — Slettebo, A., Petersborgvej 34, Hillerød. — Slettebo, Marie, Frue, f. Bo, Petersborgvej 34, Hillerød. — Tarp, M., Frk., Ansgargade 9, Odense.

1913, April. Frost, A., Frk., Vamdrup. — Hansen, Anna C., Frk., Borup, Rønnede. — Lyngborg, E., Frk., Krogshøjgaard, Odense. — Madsen, Anna, Frk., Gestelev, Ringe. — Tingberg, Johanne, Frk., Aars.

1913, Juni. Amdal, V. M., Skolebestyrer, Frederikssund. — Andersen, K., Frue, f. Nielsen, Clausens Alle 26, Fruens Bøge. — Christensen, M. J., Tornby. — Eriksen, K., Frk., Stillebæk, Veflinge. — Halvgaard, H., Sall, Sall. — Jørgensen, A. K., Diget 32, „Hytten", Holbæk. — Nielsen, H. P., Finsens Alle 21, Odense. — Stenstrøm, K., Brakker Skole, Gravens. — Smith, J. Meyland, Frk., Hunderupvej 93, Odense.

1914, April. Baumgartz, C., Frk., Vormark Skole, Hesselager. — Lund, R., Frk., Vinten-Enner Skole, Lund. — Rasmussen, P., Frk., Borød, Sorø. — Vestergaard, Dorthea, Frue, f. Thomsen, Nyord, Stege, Møen.

1914, Juni. Cleemann, N., Frue, f. Busk, Hejring, Hobro. — Hansen, Holger, Ringstedvej 17, Holbæk. — Højrup-Jensen, L., Frue, Skibhusvej 61 B^2, Odense. — Mortensen, M., Nr. Lyndelse, Aarslev. — Rasmussen, L. V., Hyllested, Dalmose. — Smith, H. P., Skibhusvej 35^1, Odense. — Wildt Andersen, K., Frue, f. Henssel, Vilhelminevej 5, Odense.

1915, Juni. Aagaard, J., Frk., Kattrup, Hovedgaard. — Aagaard, H., Præst, Them. — Bjerring, P., Søborg Hovedgade 94, Søborg. — Flemin, Karl, Sagfører, Vestergade 8, Odense. — Hansen, Bernhard, Rektor, Duborgskolen, Flensborg. — Kleberg, Johs., Overlærer, Det kgl. Døvstummeinstitut, Fredericia. — Larsen, J. P., Søllinge, Pederstrup. — Prag, Inger, Frk., Torvegade 27^3, København K. — Rindorff, C. J., H. C. Andersensgade 68, Odense. — Skaarup, S., Frk., Grindsted.

1916, April. Andersen, Sofie, Frue, f. Stilling, Lindegaardsvej 7, Ballerup. — Egmose, Agnes, Frue, f. Jensen, Kærmindevej 5, Lyngby. — Hansen, A., Frk., Hessum, Otterup. — Lohmann, E., Frk., Seminariet, Odense.

1916, Juni. Andersen, David, Clausens Alle 26, Fruens Bøge. — Askholm, Emil, Oppe Sundby. — Andersen, Gudrun, Frk., Fejø. — Andersen, H. E., Marslev. — Boe, Lars, Dømmestrup, Fangel. — Balsløv, Georg, Sadolinsgade 66, Odense. — Blichfeldt, Marie, Frk.,

Elmealle 24, Taastrup. — Christensen, K., Frk., Ingemannsvej 14, Slagelse. — Eriksen, J., Hjerting. — Fischer, Verner, Askjær, Brande. — Hansen, A., Fangel. — Jensen, Simon, Overlærer, Skive. — Bjørn-Jeppesen, A., Hyllinge. — Madsen, O., Epileptikerhospitalet, Nyborg. — Madsen, Marie, Frue, f. Fischer, Epileptikerhospitalet, Nyborg. — Pedersen, A., Frue, f. Mommsen, Egens Skole, Rønde. — Pallesen, Johanne, Frk., Tistrup. — Petersen, Poul, Lahnsgade 6, Odense. — Liebetrau, Marg., Frue, f. Petersen, Højdevangs Alle 30, København S. — Walther, P., Sadolinsgade 105, Odense. — Westergaard, Thyra, Fr., Hovedgaden 48[4], København, Søborg.

1917, **Juni.** Englund, Ejnar, Lindsgade 11, Rødby Havn. — Eliasen, S., Frk., Døckerslundsvej 4 A[2], Odense. — Forel, Anker, St. Hans Skole, Odense. — Paulsen, Ingeborg, Frue, f. Nielsen, Enghavevej 11, Svendborg.

1917, **Oktober.** Olsen, Christ., Frue, f. Jensen, Hvidovregade 138, Hvidovre, Valby.

1918, **Juni.** Buhl, K., Frk., Hejls. — Berntsen, P. F., Skelby, Fiskebæk. — Christensen, C., Frk., Smedevænget 19[1], Odense. — Klausen, T., Frk., Grønnegade 27, Nykøbing M. — Krogh, J., Nimtofte. — Madsen, Sv. L., Lindealle 13, Korsør. — Nielsen, Aage V., Overlærer, Nørremøllevej 8, Viborg. — Pedersen, D., Frk., Albanitorv 6, Odense.

1919, **April.** Christensen, Johanne, Frk., Hem. — Hansen, Martha, Frk., Nielstrup, Rønnede. — Højgaard, Martha, Frue, f. Christiansen, Langstedgaard, Troelsby, Søllested. — Larsen, E., Frk., Vithen, Hinnerup. — Østergaard, K., Frk., Egernsund.

1919, **Juni.** Andersen, H. V., Husby, Ejby. — Cohr-Nielsen, Vigga, Frk., Thorshavn, Færøerne. — Dalgaard, Johs. Pedersen, Vojens. — Faaborg, Poul, Dalgas Boulevard 115[4], København F. — Frandsen, F., Østerbæksvej 75, Odense. — Grytter, R. M., Gartnersvinget 25, Lyngby. — Hansen, Anna, Frk., Seminariet, Odense. — Schultz Christensen, Emilie, Frue, f. Hansen, Bakkevej, Lemvig. — Hansen, Helga, Frk., Hollænderdybet 36[3], København S. — Hansen, Knud, St. Hans Skole, Odense. — Hansen, Marie, Frk., Svanninge Skole, Millinge. — Jensen, Einer, Oehlenschlägersvej 11, Odense. — Jensen, Svend, Realskolebestyrer, Otterup. — Knudsen, G., Seminariet, Odense. — Knudsen, Jenny, Frue, f. Hansen, Pilevej 21, Odense. — Larsen, Anna, Frk., Tesdorpfsvej 15, Odense. — Nielsen. Gerhard, Østerbæksvej 65, Odense. — Nørskov, Ingeborg, Frk., Bredegade 33 B[1], Slagelse. — Pedersen, Jenny, Frk., Vennersminde, Hjallese. — Kofoed, Cecilie, Frue, f. Westh, Boet, Øster Marie, Bornholm.

1920, **Juni.** Andersen, Johs., Dyssevænget 49, Brønshøj. — Andersen, Kristine, Frk., „Siesta", Vestre Haugvej 11, Middelfart. — Laursen, Jenny, Frue, f. Eliasen, Brejning, Børkop. — Eriksen, Mikkel, Jegerup, Vojens. — Ermose, Niels, Tryggelev. — Hansen, W. Scott, Læssøegade 8[1], Odense. — Knudsen, Margrethe, Frue, f. Jensen, Langelandsvej 6, Korsør. — Senning-Larsen, Sigrid, Frk., Havnegade 23, København K. — Nielsen, Dagmar Vind, Frk., Hummeltoftevej 34 St., Lyngby. — Nielsen, Holger, Sv. Fleuronsalle 13, Søborg. — Nielsen, Kristian, Vester Hæsinge. — Nørregaard, Ma-

rie, Frk., Lisbjerg, Aarhus. — Pedersen, David, „Lykkebo", Grethevej, Fredericia. — Reiff, Johannes, Jonstrup Seminarieskole, Ballerup. — Rønnov-Christensen, A., Frk., Fynsgade 5, Skive. — Svane, Lilly, Frk., Hannerupgaardsvej 6, Odense. — Sørensen, Søren M., Skellerup, Ullerslev.

1920, November. Nielsen, Petra, Frue, Stoense, St. Snøde. — Petersen, Agnes, Aastrup, Glejbjerg.

1921, Juni. Christoffersen, Marie, Frue, f. Bøgh, Gudbjerg, Gudme. — Fokdal, Ellen, Frk., Kalundborg Privatskole. — Hansen, Marie, Frk., Freltofte Skole, Aarslev. — Johansen, Johanne, Frk., Kronprinsensgade 46, Odense. — Knudsen, Thorvald, Søndre Sogns Klokkerkontor, Viborg. — Mortensen, Anna, Frk., Kirke Saaby. — Nielsen, Viggo, Ulfborg. — Palle, Viggo, Helletofte, Tranekær. — Ramlau, Ellen, Frue, f. André, Høve Præstegaard, Dalmose. — Rosendal, Kaj, Organist, Fasanvej 5, Odense. — West, Ingeborg, Frue, f. Skov, Akademiet, Sorø. — Varnild, Julie, Frk., Vilhelminevej 16, Odense.

1922, April. Christiansen, Ellen, Frk., Forskolen, Fjenneslev. — Davidsen, Antonie, Frue, f. Jensen, Højslev. — Hansen, Henriette, Frk., Orte, Bred. — Lund, Sigrid, Frk., Lyderslev, St. Hedinge. — Pelle, Anne, Frk., Skodborg.

1922, Juni. Andersen, Johanne, Frue, f. Lohmann, Aasum, Odense. — Lund, Asta, Frue, f. Askholm, Turup Skole, Turup. — Hansen, Iris, Frk., Breidablikalle 9, København S. — Hansen, Skov, Rønnedevej, Fakse. — Jensen, Signe, Frk., Norgesgade 5^3, Esbjerg. — Jørgensen, Jørgen, Bred. — Kristensen, Emma, Frue, f. Nielsen, Posthaven 3 B, Grenaa. — Lund, Frode, Turup. — Petersen, Anna, Frue, f. Møller, Lahnsgade 6, Odense. — Sandager, M., Frk., Munkegaarden, Svendborg. — Sørensen, Marie, Frk., Provstestræde 6^1, Roskilde. — Thierlein, A., St. Knudsgade 9, Odense.

1923, Juni. Andersen, Poul, Carl Bernhardsvej 5^1, København V.

1923, Oktober. Bisgaard, Elna Toft, Frue, f. Nielsen, Trustrup, Djursland. — Christensen, Anna Marie, Frue, f. Andersen, V. Nebel. — Hansen, Lydia, Frk., Holte, Glamsbjerg. — Holm, Inger, Frk., Bislev, Nibe. — Jensen, Marie, Frk., Veddum. — Markvardsen, Marie, Frk., Gudme. — Nielsen, Gerda, Frk., Stenlille. — Pedersen, Kirsten, Frk., Lumby, Beldringe.

1924, Juni. Andersen, H. M., Kirke Flinterup, Sorø. — Andersen, Svend Børge, Aasum, Odense. — Christensen, Mary, Enghavevej 12^1, Odense. — Christensen, Otto, Ølgod. — Egebjerg, Ester, Frk., Trægaarden 28^4, København S. — Eilersen, Gudrun, Frk., Birkum, Højby. — Enggaard, Aage, Gudbjerg, Gudme. — Halkjær, A. Rasmussen, Thurø Byskole, Svendborg. — Hansen, Frands, Ballum. — Hjort, Aksel, Birkevej 12, Odense. — Iversen, Karen Scheel, Frue, f. Krüger, Ny Allegade 18, Haderslev. — Larsen, Alfred, Kong Georgsvej 33 St., Odense. — Lund, Jens, Skydebjerg, Aarup. — Nielsen, Viggo, Tallerup Skole, Tommerup. — Pedersen, Helge A., Opperby, Brodal. — Rasmussen, Ingemann, Oehlenschlägersvej 10, Odense. — Thomassen, Marie, Frk., Teisensvej 20, Odense. — Winther, Harald, Hoven Skole, Tarm.

1925, April. Aagaard, Laura, Frue, f. Christensen, Haldagermagle, Fuglebjerg. — Andersen, Karen, Frk., Havdrup. — Eriksen, Kirsten, Frk., Hornborg, Flemming. — Gregersen, Anna, Frk., Pjedsted. — Hansen, Valborg, Frue, Rubjerggaard, Farstrup. — Jensen, Anna, Frk., Gedved, Horsens. — Jensen, Sigrid Lomholt, Frue, f. Hansen, Møensvej 12, Lyngby. — Johns, Hildur, Frk., Skydebjerg, Aarup. — Jørgensen, Emmy Nykjær, Frk., Taarup, Frørup. — Kristensen, Frida, Frk., Brovst. — Simonsen, Katrine, Frk., Frøslev, Nykøbing M. — Sørensen, Esther, Frk., Taanum Skole, Randers. — Vestergaard, Ester, Frue, f. Larsen, Kalvehave Skole, Kalvehave.

1925, Juni. Andersen, Lauritz, Særslev, Jullerup. — Godske, N. P., Tommerup, Knarreborg. — Hansen, H. Ellegaard, Kløver Alle 4[3], Brønshøj. — Hansen, Hans, Evaldsvej 20, Aabyhøj. — Hansen, Marie, Frue, f. Nielsen, Evaldsvej 20, Aabyhøj. — Holm Petersen, Ellen, Frk., Godthaabsgade 50, Odense. — Jensen, Johs., Nørremarks-Skole, Fredericia. — Juul, Ruth, Frue, f. Andreasson, Jens Winthersvej 43, Rudkøbing. — Madsen, P. G., Rantzausminde Skole, Svendborg. — Pedersen, Anna, Frk., Vesterbro 13[3], Aalborg. — Pedersen, Christian, Sadolinsgade 107, Odense. — Rasmussen, J. Graa, Vebbestrup, Doense. — Rasmussen, S. H. Krogh, Hennetved, Lindelse.

1926, Juni. Andersen, Herve, Østergade 69, Assens. — Andersen, Sven; Balslev, Ejby. — Bender-Pedersen, Jørgen, „Vinkelbo", Brejning, Børkop. — Brahm, Erling, Overlærer, Tønder. — Caspersen, K., Seminariet, Odense. — Christensen, Martin, Vraa. — Gravesen, Thyra, Frue, f. Kingo, Brund, Thisted. — Hauge, Kamma, Frue, f. Møller, Sonnerupvej 49, Brønshøj. — Larsen, Thorvald, Frederiksminde Skole, Holse. — Lystrup, Ebba, Frk., Kramnitze Skole, Rødby. — Madsen, Rasmus, Realskolen, Nr. Aaby. — Nielsen, Aksel, Dalumvej 22, Fruens Bøge. — Rasmussen, Ellen, Frk., Svenstrupvej 9, Brønshøj. — Rasmussen, Ingeborg, Frk., Grønnegade 34 St., Faaborg. — Riising, Else, Frk., Hans Egedesgade 21[4], København N. — Andersen, Louise, Frue, f. Simonsen, Sallinge, Højrup.

1926, Oktober. Andersen, Gudrun, Frue, f. Nielsen, Balslev, Ejby. — Andersen, Rigmor, Frk., Gærup Skole, Korinth. — Christoffersen, Ingeborg, Frue, Mern. — Hansen, Alma, Frk., Ludvigsminde, Haagerup. — Kvorning, Erna, Frue, f. Møller, Sdr. Kongevej 20, Kolding. — Larsen, Viola, Frk., Mollerup Forskole, Nykøbing M. — Olsen, Edith, Frk., Ølsted, Sjælland. — Clausen, Karen, Frue, f. Hansen, Ringstedvej 18, Roskilde. — Sandager, Anne, Frk., Nørre Longelse, Spodsbjerg. — Kremmer, Marie, Frue, Fodslette, Humble. — Sejr, Inger Hauge, Frue, Hannerupgaardsvej 42, Odense (Bestyrelsesmedlem). — Sellebjerg, Marie, Frk., Mullerød, Flemløse. — Westergaard, Eva, Frue, f. Willy-Andersen, Ø. Sundby, Aalborg.

1927, Juni. Almlund, Aksel, Rise Skole, Dunkær, Ærø. — Andreassen, Caroline, Frk., Aasen, Neksø (Bestyrelsesmedlem). — Brandt, Sigrid, Frk., Randersgade 29[4], København Ø. — Hauge, Ib, Sonnerupvej 49, Brønshøj. — Larsen, Knud Oscar, Bogensevej 32, Næsby. — Meibom, Aksel, Forstander, Vesterlund Ungdomsskole, Vesterlund. — Mogensen, Knud, Tranekær, Langeland. — Nielsen, Axel E., Aarestrupvej 14, Odense (Bestyrelsesmedlem). — Nielsen, Noomi, Frk., Strandvej 49, Allinge. — Nielsen, Thyra, Frk., Koed,

Kolind. — Petersen, Cilius, Prins Haraldsallé 8, Fruens Bøge. — Petersen, Anna, Frue, f. Bro, Prins Haraldsallé 8, Fruens Bøge. — Salling, Arne, Seest, Kolding. — Sørensen, Alfred, Fjordholme Skole, Klim.

1928,April. Christensen, Margrethe, Frk., Søballe Skole, Skanderborg. — Hansen, Andrea, Frk., Tommerup Forskole, Knarreborg. — Jepsen, Rigmor, Frk., Sjællandsgade 16, Herning. — Mikkelsen, Maren, Frk., Tarupvej 12, Odense. — Nielsen, Astrid; Hoven, Tarm. — Nielsen, Johanne, Frk., Ugerløse. — Nielsen, Marie, Frue, f. Pedersen, Fjenneslev Mejeri, Fjenneslev. — Nielsen, Mathilde, Frk., Glatved Forskole, Balle. — Grand, Sara, Frue, f. Olsen, Ubby Hovedskole, Jerslev. — Eriksen, Ingrid Wisbech, Frue, f. Pedersen, Bisballe, Skelhøje. — Sørensen, Ingrid, Frk., Ubberud, Korup.

1928, Juni. Braun, Karl, Boldesagergade 30, Esbjerg. — Conradsen, Charles, Chr. d. 9.s Gade 24, Odense. — Hansen, Hans, Helnæs, Ebberup. — Hansen, Kai, Læstedet 12, København, Valby. — Jensen, Niels, Glamsbjerg. — Jørgensen, Vilhelm, Nyenstad 3, Odense. — Kelstrup, Erling, Rosenørnsvej 16[1], Odense. — Knudsen-Ester, Frue, f. Kelstrup, Søhus. — Knudsen, Karen Elisabet, Frk., Horne, Faaborg. — Müller, Agnes, Frk., Albæk, Randers. — Nielsen, Bertha, Frk., Tesdorpfsvej 10[1], Odense. — Nielsen, Harald Juel, Nørresundby. — Nielsen, Lars Jørgen, „Hælden", Sauersvej, Aalborg. — Korup, Kaj, Bakkekammen 33, Holbæk. — Pedersen, Aage Damgaard, Nr. Esterbølle, Bogense. — Petersen, Aage Hunderup, Pilevej 26 B, Odense. — Pedersen, Aase, Frk., Hjallesevej 104[2], Odense. — Rud, Agnete, Frk., Fengersvej 9, Odense. — Salling, Birtha, Frue, f. Clausen, Seest, Kolding. — Sørensen, Arthur, Rynkeby. — Sørensen, Børge, St. Hans Skole, Odense. — Windeballe, Erling, Aaløkkehaven 24, Odense.

1929, Juni. Andersen, Egon, Hesselbjerg Skole, Humble. — Andreasen, Inger Margrethe, Frue, f. Jensen, Skolevej 2, Viby. — von Asperen, Elisabeth, Frue, f. Gradhandt, Stadionkade 30[2], Amsterdam Z., Holland. — Hundtofte, Carl, Alsgade 17 A, Sønderborg. — Larsen, Henry, Kretavej 45[1], København S. — Lyngdal, Gudrun, Frue, f. Matthiesen, Humlevænget 3, Nyborg. — Mygind, Ellen, Frk., Englandsvej 12 A[4], København S. — Møller, Mariette, Frue, f. Wennerberg, Kalvehave. — Schou, Ellen, Frue, f. Nielsen, Gertasvej 12, Odense. — Nielsen, Petra Skovdal, Frk., Bøgealle 2[1], Frederikssund. — Brodersen, Emmy, Frue, f. Pedersen, Hunderupvej 46 St. th., Odense. — Østlund, Richard, Otterup.

1929,Oktober. Hansen, Esther, Frue, f. Madsen, Munkebo, Dræby. — Hansen, Inger Margrethe Thrane, Frk., Kogsbølle, Nyborg. — Rasch, Ingeborg, Frue, f. Jakobsen, Bygmarken 34, Søborg. — Johansen, Christiane, Frk., Helnæs, Ebberup. — Knudsen, Johanne, Frk., Rimsø, Tornled. — Nielsen, Karen, Frk., Salby, Køge. — Skov Jørgensen, Anna, Frue, f. Moritsen, Sansmosegaard, Lørup, Ringe. — Skovsende, Mary, Frk., Jordløse.

1930, Juni. Andersen, Knud Winther, Langaa, Rygaard. — Larsen, Esther, Frk., Sdr. Boulevard 200, Odense. — Madsen, Karen, Frk., Chr. d. 9.s Gade 18, Odense. — Madsen, Otto, Uplandsgade 8[1], København S. — Nielsen, Kai Keldberg, „Soltoft", Middelfart. — Nielsen, Otto, Brendekilde, Holmstrup. — Pedersen, Amalie,

Frue, Westermannsvej 1[1], Odense. — Pedersen, Gunnar, Baggersgade 5, Nyborg. — Petersen, Rasmus, Askø Skole, Askø. — Schou, Elna, Frk., Haderslevgade 52, Kolding. — Schou, Inger, Frk., Haderslevgade 52, Kolding. — Schwaner, Knud, Mads Hansensvej, Odense. — Søgaard Hansen, Leo, Skrænten 12, Skive.

1931, April. Jensen, Karen, Frk., Kærum Forskole, Assens. — Jørgensen, Sigrid, Frk., Hjerndrup Skole, Christiansfeldt. — Kjærholm, Signe, Frk., Hellerup, Pederstrup. — Worm Nielsen, Eleonora, Frue, f. Knudsen, Gelsted Kirkeskole, Gelsted. — Nielsen, Anna E., Frk., Langaa Forskole, Langaa. — Pedersen, Anna, Frk., Villestofte. — Rasmussen, Johanne, Frue, f. Elvang, Korup Skole, Korup. — Skovsende, Mathilde, Frk., Bred.

1931, Juni. Bro, Ellen, Frk., Bernstorffsvej 6, Odense. — Christiansen, Hans, „Eos", Bregentvedvej, Haslev. — Dissing, Elinor, Frue, f. Hultgreen, Langelinie 80, Odense. — Møller, Inger, Frue, f. Egede Jensen, Sadolinsgade 32, Odense. — Jeppesen, Carl; Næsby, Odense. — Juel-Hansen, Cai, Ny Vestergade 21[4], Odense. — Ludvigsen, Alfred, Brenderup. — Pedersen, Chr. Damgaard, Brydes Allé 3, Assens. — Pedersen, P. Thyregod, Kochsgade 6[3], Odense. — Pedersen, Svend; Strandby, Haarby. — Rasmussen, Anna, Frk., Ydunsgade 1, Vejle. — Sørensen, Ellen, Frk., Ærøskøbing. — Petersen, Esther, Frue, f. Østergaard, Hoegsmindeparken 11[1], Hellerup.

1932, Juni. Andersen, Henning B., Stolbergsvej 6[1], Odense. — Andersen, Johs. W., Wendtsminde Skole, Korinth. — Bang, Inger, Frk., Carl Lundsvej 10, Odense. — Christiansen, Karen, Frk., Lahnsgade 30, Odense. — Havndrup, N. L., Nørre Kongerslev, Kongerslev. — Hvidtfeldt, Helene, Frk., Buchwaldsgade 61 B[2], Odense. — Jensen, Johannes, Høje Bøgevej 4, Svendborg. — Jørgensen, Carl; N. Jespersensvej 13, København F. — Jørgensen, Niels, Sjællandsgade 32, Esbjerg. — Jørgensen, Kaj, Nørre Højrup, Skamby. — Karlsen, Andreas, Birkevej 9, Riisskov. — Kringelum, K. E., Østergade, Assens. — Larsen, Carl Chr., Tarupvej 32, Snapind. — Nielsen, Ellen Ravn, Frk., Chr. d. 10.s Gade 4, Kolding. — Andersen, Thyra, Frue, f. Petersen, Stolbergsvej 6[1], Odense (Bestyrelsesmedlem). — Petersen, Egon B., Tranderup Skole, Ærøskøbing. — Petersen, Holger, Fortevej 50, Riisskov. — Skjerning, Johanne, Frue, f. Jensen, Gaasebæksvej 4, Valby. — Vorm, Ulla, Frk., Nygaardsvej 58[2], Esbjerg.

1932, Oktober. Jensen, Rigmor, Frk., Hellested, Haarlev. — Hansen, Kathrine, Frue, f. Jepsen, Brylle, Knarreborg. — Jørgensen, Karen, Frue, f. Ejlertsen, Ørbæk. — Jørgensen, Jenny, Frue, f. Knudsen, Drammelstrup, Allingaabro. — Mortensen, Nanna E., Frk., Skolen, Balle, Djursland.

1933, Juni. Andersen, Hans J., Dalby Skole, Dalby. — Christiansen, Erik, Næsbyhoved Broby, Odense. — Hansen, Else, Frk., Hunderupvej 91, Odense. — Jensen, Jacob, Aarre Skole, Varde. — Jepsen, Herluf, Nygade 29[1], Nykøbing F. — Johansen, Gunnar, Skovbakkevej 13, Brabrand. — Langvad, Elisabeth, Frk., Vestergade 7, Odense. — Larsen, H. C., Fangel. — Lottrup, Thorkild, Ørslev Skole, Vordingborg. — Pedersen, Arne, Hoegsmindeparken 11[1] Hel-

lerup. — Petersen, Bodil, Frk., Ndr. Strandvej 186, Aalsgaarde. — Romose, N. A., Allegade 31, Odense.

1934, Maj. Jørgensen, Astrid, Frue, f. Christensen, Gamtofte, Assens. — Hansen, Inger, Frk., Bellinge Skole, Bellinge. — Jensen, Sigrid, Frk., Plantagevej 16, Bramminge. — Jessen, Helga Zoffmann, Frk., Indslev Taarup Forskole, Ejby. — Friis, Johanne, Frue, f. Jørgensen, Trollegaarden, Kerteminde. — Andersen, K. Thordahl, Frue, f. Nielsen, Hee Skole, Hee. — Pedersen, Marie, Frk., Stokkebro Forskole, Gerrild. — Pedersen, Ruth, Frue, Kochsgade 35, Odense. — Petersen, Mathilde, Frk., Opperby, Brodal. — Rasmussen, Astrid, Frk., Sandager, Assens.

1935, Juni. Andersen, Elisabeth, Frk., Gerthasvej 12[1], Odense. — Vesterdal, Sonja, Frue, f. Andersen, Ny Kongevej 43, Odense. — Christensson, Eva, Frk., Hunderupvej 58, Odense. — Andersen, Inger, Frue, f. Frederiksen, Jagtvej 7, Odense. — Hansen, Aage, Allerup Skole, Højby. — Hansen, Hans Erik, Ore Skole, Mejlskov. — Hansen, Viggo Land, Snave, Flemløse. — Hemmingsen, Asta, Frue, f. Jacobsen, Samosvej 22, København S. — Johansen, Asger, Ribberholt Skole, Kvissel. — Knudsen, Kristine, Frk., Lumby, Beldringe. — Kristensen, Johannes; Tranbjerg. — Nielsen, Kristian, Kerte Skole, Aarup. — Pedersen, Poul Aagaard, Pjentedamsgade 29, Odense. — Bytoft-Rasmussen, A. Kaalundsvej 4[1], Odense. — Slot, Gunnar, Mariendalsallé 11, Slagelse. — Vesterdal, Hans, Ny Kongevej 43, Odense.

1935, Oktober. Brøbech, Elise, Frk., Øster Tørslev Forskole, Øster Tørslev. — Christiansen, Ingrid, Frk., Ulkestrup Skole, Mørkøv. — Jacobsen, Olga, Frk., Snarup Forskole, Kværndrup. — Jørgensen, Karen, Frk., Drewsensvej 13, Odense. — Kristensen, Elise, Frk., Skolen, Ulfborg. — Kristensen, Johanne Nygaard, Frk., Spjellerup-Smerup Skole, Fakse. — Kristensen, Maja, Frk., Forskolen, Stenstrup. — Lund, Helga, Frk., Kirkeskolen, Gelsted. — Mortensen, Karen Margrethe, Frk., Hedensted. — Nielsen, Else, Frk., Koelbjerg, Bred. — Nielsen, Else, Frk., Nørre Skole, Rødby. — Petersen, Ella, Frk., Gamborg, Kauslunde.

1936, Juni. Andersen, Bertha, Frk., Lundsgaard, Stenløse, St. Clemens. — Bennike, Poul, gl. Banegaardsvej 86, Middelfart. — Caspersen, Johanne Renata, Frue, f. Hansen, Oehlenschlägersvej 51, Odense. — Dinesen, Valborg, Frk., Seminariet, Odense. — Hansen, Edith, Frk., Læssøegade 162[1], Odense. — Hansen, Poul Bjørn, Vesterskovvej 43[1], Nykøbing F. — Hansen, Valdemar, Middelfartvej 64[2], Odense. — Jørgensen, Christian, Mellemballe, Rørmosehus. — Madsen, Kirstine, Frk., Colbjørnsensvej 4[2], Odense. — Nielsen, Hans David, Falen 14[3], Odense. — Nielsen, Olaf, Storegade 61 A, Nordborg. — Nilsson, Carl V., Østerbrogade 61, Faaborg. — Rasmussen, Orla, Absalonsgade 9[1], Odense. — Rasmussen, Thormod, Korshavn Skole, Faaborg. — Toftegaard, Arne, Landet Skole, Svendborg.

1937, April. Boesen, Inger, Frk., Hvorslev, Ulstrup. — Christensen, Agnes Faber, Frk., Frydendal Skole, Mørkøv. — Haurballe, Elisabeth, Frue, f. Christensen, Laasbygade 108, Kolding. — Davidsen, Inger, Frk., Lille Brænde Skole, Stubbekøbing. — Hansen, Anna, Frk., Breum, Jebjerg. — Kristiansen, Astrid, Frue, f. Jen-

sen, Skolen, Taps. — Jensen, Ellen, Frk., Yderby Forskole, Nykøbing Sj. — Larsen, Inger, Frk., Boeslunde Skole, Boeslunde. — Rasmussen, Merete, Frk., Skallebølle, Tommerup.

1937, Juni. Andersen, Viggo. Fraugde Centralskole, Marslev. — Christensen, Harry, Bernstorffsvej 16, Odense. — Grønlund, Annelise, Frk., Villa „Cara", Ejby. — Hansen, Rigmor Møller, Frk., Vester Alle 10, Fruens Bøge. — Hansen, Gunnar Engberg, Rosenvangalle 47, Aarhus. — Johansen, Arne, Kronprinsensgade 9, Odense. — Nissen, Paul, Haugstedsgade 8, Odense. — Ovesen, Aage Barkholt, Hunderupvej 58 Opg. 3^2, Odense. — Petersen, Helene, Frk., Jagtvej 55^2, Odense. — Pedersen, Harald Damgaard, Westermannsvej 17, Odense (Kasserer). — Rasmussen, Gudrun Gottschalk, Frue; K.F.U.M., Esbjerg.

1938, Juni. Avnsø, Inger, Frk., Skuldelev Skole, Krogstrup. — Christensen, Ruth, Frk., Sønderby, Ebberup. — Christensen, Ketty, Frk., Husby, Ejby. — Ebsen, Erik, Tveraa, Færøerne. — Esbjerg, Johanne Marie, Frk., Blangstedgaard, Odense. — Gøtzsche, Anna Hoelgaard, Frk., Aarup Realskole. — Henriksen, Ingeborg, Frk., Drewsensvej 10^3, Odense. — Jensen, Tove Lund, Frk., Oluf Bagersgade 3, Odense. — Kirkegaard, Ellen, Frk., Nørrebro 132, Odense. — Larsen, Inger Stjernholm, Frk., Billesgade 4, Odense. — Nielsen, Johannes, Brændekilde, Holmstrup. — Pedersen, Kaj J., Drewsensvej 15 St., Odense. — Petersen, Jørgen Hundahl, Allegade 22 B, Odense. — Rasmussen, Hans Aage, Aldersrovej 40. Aarhus. — Rosenlund, Eva, Frk., Ravnebjerg, Holmstrup. — Sørensen, Ester, Frk., Horupsgade 11, Tønder. — Talleruphus, Michael, Adelgade 87, Bogense. — Thaarup, Carlo, Provst Hjortsvej 44, Nyborg. — Thygesen, Arne, Epileptikerhospitalet, Nyborg. — Iversen, Edel, Frue, f. Wognsen, Drewsensvej 14, Odense.

1938, Oktober. Høiriis, Nina, Frue, f. Andersen, Aabyvej 63, Aabyhøj. — Andersen, Astrid, Frk., Ø. Hæsinge, Højrup.. — Helms, Ingrid, Frk., Nr. Broby Forskole, Nr. Broby. — Isen, Hedvig, Frk., Hundtofte, Stenstrup. — Jødal, Lis, Frk., Dragerupvej 33, Holbæk. — Worre, Anna Sarah, Fru, f. Jørgensen, Elmegade 12, Middelfart. — Thomsen Hansen, Margr., Frue, f. Jørgensen, Ladegaard, Bred. — Gerstrøm, Astrid, Frue, f. Kristensen, Tørring. — Larsen, Ester, Frk., Kauben Skole, Hornsyld. — Nielsen, Inge Dam, Frue, Bjernevej 1, Faaborg. — Petersen, Magda, Frk., Kærum Forskole, Assens.

1939, Juni. Andersen, Esther, Frk., Øxendrup. — Andersen, Vagn Aage, Raadhuset, Otterup. — Christiansen, Ellen, Frue, f. Andersen, Møllegade 5, Ikast. — Bek, Kirstine, Frk., Faaborgvej 13, Frues Bøge. — Brixtofte, Inger, Frk., Langtved Skole, Ullerslev. — Christensen, Mogens Dahl, Chr. IX's Gade 17, Odense. — Christiansen, Aage, Møllegade 5, Ikast. — Christiansen, Rigmor, Frk., Skovvejen, Tørring. — Eriksen, Selma, Frk., Ø. Snede Præstegaard, Løsning. — Erdal, Gunner, Allerup Skole, Tjæreborg. — Hansen, Thorkild, Drigstrup Skole, Kerteminde. — Hansen, Hans Peter, Martofte Skole, Martofte. — Jensen, Olav, Sall Skole, Sall. — Jespersen, Svend Aage, Kommuneskolen, Glamsbjerg. — Jørgensen, Georg, Ejlby Skole, Guldbjerg. — Helling-Petersen, Meta, Frue, f. Larsen, Birkevej 25, Odense. — Lund, Elna, Frk., A. F. Beyersvej 20 (24), København F. — Pedersen, Meta, Frue, f. Nielsen, Sønder-

brogade 97, Horsens. — Petersen, Kamma, Frue, f. Møller, Hjeruplund, Hjerup, Aarup. — Talbro, Ruth, Frue, Voldgade 4, Skive. — Stephansen, Karen Margrethe, Frk., Nørre Voldgade 62[3], Nyborg.

1940, April. Anker, Ragnhild, Frk., Strynø. — Birch, Tove, Frk., Rønde Højskole, Rønde. — Bjerregaard, Else, Frk., Kirke Saaby Skole, Kirke Saaby. — Gormsen, Kirstine, Frk., Ølufvad Skole, Esbjerg. — Hansen, Astrid, Frk., „Døtreskolen af 1881", Kolding. — Harsberg, Tove, Frk., Gørløse Skole, Gørløse. — Jensen, Inger Voldum, Frk., Bregninge Skole, Horbelev. — Jensen, Karen, Frk., Kyndeløse Skole, Kirke-Hyllinge. — Jensen, Marie, Frk., Stenlille. — Lauge Petersen, Annelise, Frk., Kivsmose Forskole, Knarreborg. — Nielsen, Anna, Frk., Abbednæs, Næstved. — Nielsen, Karen, Frk., Tornemark, Sandved, Sj. — Toft, Stinne Nielsen, Frk., Ryomgaard. — Pedersen, Frederikke, Frk., Vrøgum Skole, Vrøgum. — Pedersen, Gerda, Frk., Faster Skole, Skern. — Petersen, Elna, Frk., Tvede Skole, Horslunde. — Petersen, Petra, Frk., „Grønnegaard", Longelse. — Plange, Agnete, Frk., Rousthøje Skole, Varde. — Rasmussen, Marie, Inger, Frk., Nr. Bork Skole, Nr. Bork. — Rasmussen, Marie Margrethe, Frk., Kerte Skole, Aarup. — Smith, Inger, Frk., Raaby Skole, Borre.

1940, Juni. Christensen, Erik, Drejøgade 20, Odense. — Hansen, Gertrud, Frk., Sønderby Skole, Ebberup. — Haug, Inge, Frk., Filosofgangen 18 St., Odense. — Jepsen, Erik, Willemoesgade 70[2] tv., Aarhus. — Jepsen, Else, Frue, f. Jørgensen, Willemoesgade 70[2] tv., Aarhus. — Jørgensen, Jørgen, Faarevejle. — Larsen, Agnete, Frk., Tagensvej 257[1] th., København NV. — Larsen, Bodil, Frk., Fraugde Centralskole. — Madsen, Aage, Pantheonsgade 10[2], Odense. — Bøgh, Vibeke, Frue, f. Mikkelsen, Kastelvej 65 St., Aalborg. — Mikkelsen, Hans Ove, Billesgade 21, Odense. — Pedersen, Hans, Freltofte Skole, Aarslev. — Pedersen, Kaj, Fauerby, Rynkeby. — Pedersen, Knud Trøst, Allegade 33, Odense. — Petersen, Emil, Langtved Skole, Ullerslev. — Pontoppidan Thyssen, Ingrid, Frk., Gl. Haderslev Præstegaard, Haderslev. — Ravnsted, Borghild, Frk., Nørrevænget 14, Odense. — Rasmussen, Knud Bech, Otterup. — Sander, Ejvind, Hjerting. — Schmidt, Palle, Bakkevænget 12, Hasseris, Aalborg. — Skov, Klara, Frk., Bülowsvej 14, Odense.

1941, Juni. Andersen, Hans Hedegaard, Nr. Lyndelse Brugsforening, Aarslev. — Andersen, Henry Nymann, Ærøskøbing Iagttagelseshjem. — Bertelsen, Knud, Sadolinsgade 91, Odense. — Bondesen, Lis, Frk., Strandvejen 9, Middelfart. — Carlsen, Anna Margrethe, Frk., Munkebjergvej 11, Odense. — Hansen, Børge, Sadolinsgade 137, Odense. — Hansen, Hans Henning, Søndersø, Odense. — Hansen, Jean, Nyborg. — Hansen, Per Mogens, Resedavej 2[2], Gentofte. — Holm, Gerda, Frk., Høruphav, Kirke-Hørup. — Jøhnk, Karen, Frue, f. Jensen, Ægirsgade 26, Silkeborg. — Jensen, Karen Helene Busk, Frk., Rosenørnsgade 17[1] tv., Randers. — Jensen, Niels Thyge, Vestre Stationsvej 36, Odense. — Jøhnk, Mogens, Ægirsgade 26, Silkeborg. — Kildegaard Nielsen, Kirstine, Frk., Dømmestrup Skole, Fangel. — Larsen, Johannes, Roerslev, Kappendrup. — Larsen, Kelh Myhring, Middelfartvej 110, Odense. — Madsen, Paul, Odinsgade 44, Odense. — Mikkelsen, Tage, Lyhne Skole, Ølgod. — Nielsen, Poul, Hestekærgaard, Dalby. — Pedersen, Christian, „Carlsholm", Kølstrup. — Pedersen, Verner Nygaard, Carlsgade 1, Odense. — Rasmussen, Ander, Højskolen, Haslev. —

Rasmussen, Kjeld, Tarupvej 8, Odense. — Sørensen, Svend, Albanigade 23 A, Odense. — Stürup, Else, Frk., Jernbanegade 2, Odense. — Talleruphus, Johannes, Vilsted Skole, Vilsted. — Vig, Peder Pedersen, Otterup.

1942, Marts. Andersen, Ella, Frk., Aasum, Odense. — Bennetsen, Barbara, Frk., Janderup. — Fisker, Else, Frk., Veddum. — Hansen, Karen, Frk., Rørholmsgade 23[4], København K. — Holberg, Freja, Frk., Øster Farimagsgade 91[3], København Ø. — Juhl, Cecilie, Frk., Gaarslev, Børkop. — Jørgensen, Bodil, Frk., Blistrup, Græsted. — Kristensen, Dagny Nygaard, Frk., Herluflille Skole, Herlufmagle. — Larsen, Inger, Frk., Voldtofte, Flemløse. — Larsen, Martha, Frk., Østerbro 132, Odense. — Simonsen, Signe, Frk., Naarup. — Skovbakke, Karen, Frk., Nr. Søby.

1942, Juni. Andersen, Karen, Frk., Hjallesegade 38, Hjallese. — Beiskjær, Astrid, Frk., Sadolinsgade 137, Odense. — Berg, Julius, Aasumvej 21, Odense. — Bøgh, Poul, Nørre Broby. — Christiansen, Johs., Rosengaardsvej 10, Odense. — Clausen, Rasmus, Bolbrogade 10, Odense. — Fixen, Karen Elise, Frk., Vindegade 59, Odense. — Geckler, Inger Lise, Frk., Kongensgade 27, Odense. — Geckler, Knud, Kongensgade 27, Odense. — Hansen, Herluf, Norup, Otterup. — Jensen, Tage, Stationsvej 10, Hjallese. — Jørgensen, Holger, Hemmerslev Mark, Jullerup. — Jørgensen, Poul, Klaregade 14[1], Odense. — Knudsen, Aksel, Østrup, Otterup. — Larsen, Ragna, Frk., Prins Aages Alle 13, Fruens Bøge. — Mortensen, Esther, Frk., Fasanvej 14, Odense. — Overgaard, Hans, Dalumvej 60, Fruens Bøge. — Ovesen, Frode Barkholt, Ferritslev, Ullerslev. — Pedersen, A. Krall, Morud. — Pedersen, Birtha, Frk., Sallinge Mark, Højrup. — Pedersen, Esther, Frk., Birkende, Langeskov. — Petersen, Harry, Bredstedgade 12[1], Odense. — Petersen, Karen, Frk., Dalumvej 100, Fruens Bøge. — Rasmussen, Edel, Frk., Vridsted, Skive. — Rosenlund, Jytte, Frk., Siriusvej 1, Fredensvang, Aarhus. — Smith, Vibeke Neetz, Frk., Lahnsgade 84[1], Odense. — Thoresson, Paul, Hunderupvej 88, Odense. — Tinggaard, Erik, Jungreensvej 7, Odense. — Vraa-Jensen, Inger Margr., Frk., Hunderupvej 19[1], Odense.

INDHOLD

	Side
Lykkens Foranderlighed	3
Vor Forening	4
En Juletale	6
Døvstummeundervisning	8
Erindringer	15
I Brendekilde Skole ca. 1850	19
Holbergs pædagogiske Tanker	22
Af en Juletale	30
Seminarieholdet 1917	35
Forskoleseminarieholdet 1917	37
Paa Vej fra Minus til Plus	39
To Breve, skrevet i Dialekt	44
Seminariet i det forløbne Aar	47
Meddelelser fra Kassereren	56
Bestyrelsen etc.	56
Regnskab	57
Medlemsliste	58